

Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnamõjude hindamine

Programm



INSPIRING
ENVIRONMENT

Tartu 2022

Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnamõjude hindamine

Nimetus Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnamõjude hindamine
Versioon Avalikustamisele
Töö nr KL-22-16E

KMH tellijad Kivisalu Capital OÜ
Registrikood: 11287855
Viljandi maakond, Mulgi vald, Veelikse küla, Alliku sigala, 69307
Telefon: +372 56640008
E-post: kivisalucapital@gmail.com

KHM koostaja Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ (ELLE OÜ)
Registrikood: 10705517
Aadress: Tõnismägi 3A-15, 10119 Tallinn
Telefon/faks: +372 61 17 690 / +372 61 17 699
E-post: elle@environment.ee

Vastutav ekspert Toomas Pallo, MSc, litsents KMH0090

Ekspertid Kaido Soosaar, PhD
Kerli Leetsaar, MSc
Birgit Kena, MSc
Liisi Nõgu, MSc

Kasutustingimused © Käesolev aruanne on koostatud ja esitatud kasutamiseks tervikuna. Aruandes ja selle lisades esitatud kaardid, joonised, arvutused on autoriõiguse objekt ning selle kasutamisel tuleb järgida autoriõiguse seaduses sätestatud korda. Aruande omandamine, trükkimine ja/või levitamine ärilistel eesmärkidel on ilma Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ kirjaliku nõusolekuta keelatud. Aruandes toodud info kasutamine õppe- ja mitteärilistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale. Andmete kasutamisel tuleb viidata nende loojale.

SISUKORD

1	SISSEJUHATUS	4
2	KAVANDATAVA TEGEVUSE EESMÄRK.....	6
3	KÄITISE TÄPSEM ASUKOHT JA EELDATAVALT MÕJUTATAVA KESKKONNA KIRJELDUS 7	
4	KAVANDATAVA TEGEVUSE JA SELLE REAALSETE ALTERNATIIVSETE VÕIMALUSTE LÜHIKIRJELDUS	10
4.1	Reaalsed alternatiivsed võimalused	10
4.2	Kavandatav tegevus	14
5	KAVANDATAVA TEGEVUSE SEOS STRATEEGILISTE PLANEERIMISDOKUMENTIDEGA	18
6	KESKKONNAMÕJU HINDAMISE ULATUS JA SISU	21
7	KESKKONNAMÕJU HINDAMISEL KASUTATAVA HINDAMISMETOODIKA KIRJELDUS --	25
7.1	Avalik protsess	25
7.2	Teabe lähteallikad ja kasutatavad materjalid	25
7.3	Keskkonnamõju hindamine	25
7.4	Alternatiivide võrdlemine	26
8	KESKKONNAMÕJU HINDAMISE PROTSESSI JA SELLE TULEMUSTE AVALIKUSTAMISE AJAKAVA	27
9	KMH OSAPOOLED	28
10	TEGEVUSLOA TAOTLUSE KOOPIA.....	30
LISAD31		

1 SISSEJUHATUS

Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) algatati Keskkonnaameti poolt 13.04.2022 kirjaga nr DM-118193-2 (Lisa 1). Algamise aluseks oli keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (KeHJS) § 3 lg 1 p 1, § 6 lg 1 p 27 ja p 35, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 3, tööstusheite seaduse § 27 ning Keskkonnaameti peadirektori 10.02.2020 käskkiri nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 16 „Keskkonnaameti veeosakonna põhimäärus“ punkt 2.2.2 ja Keskkonnaameti peadirektori 03.02.2022 käskkiri nr 1-1/22/18 „Volituste andmine“ ning ettevõtte Kivisalu Capital OÜ keskkonnakompleksloa taotlus. Kompleksloa taotlus on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 17.12.2021 nr DM-118193-1.

Viljandi maakonnas asuva Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala põhitegevusalaks on sigade intensiivkasvatuse. Lubatud tootmisvõimsuseks on kehtiva keskkonnakompleksloa alusel kogu käitise peale kokku 4115 nuumseakohta.

Keskkonnamõju hindamise (KMH) objektiks on Viljandi maakonnas Mulgi vallas Veelikse külas Alliku sigala (katastriüksuse tunnus 10501:004:0087) katastril asuva suurenenud tootmisvõimsusega seafarmi tegevus.

Kavandatava tegevuse eesmärgiks on tootmismahu suurendamine võrreldes Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala olemasolevas kompleksloas (nr KKL/319482) tooduga. Seoses sellega on kavandatavaks tegevuseks seafarmi rekonstrueerimine, lautade juurde rajamine ning nende kasutuselevõtt. Lisaks soovitakse juurde rajada ja kasutusele võtta veel üks ringjas vedelsõnnikumahuti. Planeeritav mahutavus on sigalakompleksi peale kokku 7164 nuumseakohta.

Keskkonnamõju hindamise eesmärgiks on:

- hinnata farmi laiendamiseks vajalikke tegevusi, kaasnevaid tagajärgi ja nende eeldatavat keskkonnamõju;
- hinnata laiendatud farmi tegevusega kaasnevaid tagajärgi ja selle eeldatavat keskkonnamõju;
- hinnata farmi sulgemisega kaasnevaid tagajärgi ja eeldatavat keskkonnamõju;
- välja tuua olulised keskkonnamõjud;
- prognoosida võimalikke muutusi keskkonnas, sealjuures nii positiivseid kui ka negatiivseid;
- välja valida parimad alternatiivsed lahendused;
- negatiivsete mõjude olemasolul välja pakkuda nende mõjude vältimise ning leevendamise võimalusi ja positiivsete mõjude suurendamise võimalusi;
- esitada soovitusi keskkonna- ja seireõuete seadmiseks, et kontrollida ja minimeerida käitise tegevusest tulenevat potentsiaalset negatiivset keskkonnamõju.

Keskkonnamõju hindamise programmi eesmärgiks on kindlaks määrata keskkonnamõju hindamise ulatus, täpsustada valdkonnad, kus mõjude ilmnemine on võimalik ning need valdkonnad, kus hindamine ei ole asjakohane.

Keskkonnamõju hindamisel tuginetakse KeHJS-ile ning selle rakendusaktides KMH protseduurile ja sisule esitatud nõuetele.

Keskkonnamõju hindamise raames hinnatakse kahte reaalset alternatiivset olukorda:

2 KAVANDATAVA TEGEVUSE EESMÄRK

Arendaja, Kivisalu Capital OÜ, poolt kavandatava tegevuse eesmärgiks on sigade intensiivkasvatuse jätkamine, liha tootmine ning Veelikse sigalas tootmismahu suurendamine ja loomakasvatuse efektiivsemaks muutmine olemasolevas asukohas. Võrreldes kehtiva olukorraga laiendatakse tegevust nii loomade arvu näol, kui ka rajatakse juurde lautasid ja sönnikuhoidlaid. Farmikompleksi laiendamisel lähtutakse loomade heaolust ning arvestatakse ümbritseva keskkonnaga.

3 KÄITISE TÄPSEM ASUKOHT JA EELDATAVALT MÕJUTATAVA KESKKONNA KIRJELDUS

Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala asub Viljandi maakonnas Mulgi vallas Veelikse külas Alliku sigala maaüksusel (Joonis 1).

Alliku sigala maaüksus (katastriüksuse tunnus 10501:004:0087) on sihtotstarbeld maatulundusmaa. Maaüksuse suurus on 8,95 ha, millest 0,96 ha on haritav maa, 0,71 ha on metsamaa, 3,03 ha on õuema ja 4,25 ha on muu maa. Alliku sigala kinnistul asuvad kõik Veelikse sigala kompleksi rajatised. Puurkaev, millest võetakse farmi tegevuse jaoks vett, asub KMH programmi koostamise ajal Veelikse-Farmi (katastriüksuse tunnus 10501:004:0700) maaüksusel, kuid läbirääkimised on pooleli ning ees ootab maaüksuste piiride muutmine selliselt, et ka puurkaev hakkaks asuma sigala kompleksiga ühel maaüksusel (Alliku sigala maaüksus).

Kavandatud tegevuse alal asub KMH programmi koostamise ajal töötav sigala ning tootmisterritooriumit ümbritsevad maatulundusmaad ja tootmismaad. Veelikse sigalat ümbritsevad igast ilmakaarest põllud, tootmishoonetega maad või põllud või metsatukad. Ligipäas farmi toimub kas mööda Valga-Uulu teed (tee number: 6) või mööda Veelikse-Laatre-Riigipiiri teed (tee number: 24203). Farm ei asu suuremate teede ääres ning tootmisterritooriumini jõudmiseks peab läbima mitmeid teisi maaüksusi. Samamoodi nagu puurkaevugi puhul, toimuvad KMH programmi koostamise ajal läbirääkimised, et Alliku sigala maaüksuse koosseisu hakkaks kuuluma ka tee osa farmist Valga-Uulu maanteeni.

Alliku sigala kinnistu piirneb Sukapolli (MPS kood: 6113690010060/ehitise kood: 001) maaparandusehitisega.

Käitise eeldatavas mõjupiirkonnas ei ole teisi töötavaid loomapidamiskomplekse ega muid käitisi, kellele oleks väljastatud keskkonnaluba või registreering, mille toimimise tõttu võiks tekkida käitistest eralduvate saasteainete vahel oluline koosmõju.¹

Farmikompleksist lõuna suunas ca 1 km kaugusele jääb lähim tiheasustusala - Veelikse küla, üksikumad Veelikse küla majapidamised asuvad ka farmile lähemal. Lähim elamu jääb lähimast heiteallikast mõõdetuna ca 210 m kaugusele ida suunda. Mõisaküla linn jääb farmist ca 3,3 km ja Abja-Paluoja linn ca 5,5 km kaugusele.

Farmile lähim Natura ala jääb ligikaudu 7 km kaugusele kirde suunda - Kariste järve loodusala (EELIS kood: RAH0000269).

Veelikse farmikompleksi tootmisterritooriumil (maaüksuse piiril asuv vana tiik) asub looduskaitsealuse liigi leiukoht - rohukonn (registrikood: KLO91136650), kes kuulub III kaitsekategooria alla. Rohukonna leidub ka farmi maaüksusega piirneval maaüksuse tiigis (registrikood: KLO9113648). Käitise 200-400 m kaugusel asuvates tiikides on ka tiigikonna leiukohad (registrikood: KLO9113533; KLO9113530).²

Veelikse külla jäävad I kaitsekategooria alla kuuluva väike-konnakotka leiukohad (KR kood: KLO9124816; KLO9124436) ning II kaitsekategooria alla kuuluva veelendlase leiukoht (KR kood:

¹ KOTKAS infosüsteem, https://kotkas.envir.ee/registry/index?represented_id=

² Maa-Amet, <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/looduskaitse>

KLO9115777). Ükski I ja II kaitsekategooria alla kuuluva liigi leiukoht ei asu Veelikse farmikompleksi eeldatavas mõjupiirkonnas.³

Veelikse sigala maaüksusel looduslikud veekogud puuduvad. Territooriumit läbivad kraavid ning maaüksuse kirdepoolses servas asuvad tiigid. Veelikse sigala lähimast heiteallikast 130 m kaugusel ida suunas möödub Hendrikhansu oja (Sarja oja) (registrikood: VEE1136900).

Seafarmile lähim kultuurimälestis asub 1,2 km kaugusel kagu suunas ning selleks on arheoloogiamälestis Kalmistu (registrinumber: 13206). Tootmisterritooriumi keskelt arvestatuna asub lähimatest pärandkultuuriobjektidest seafarmist 180 m kaugusel idas Alliku talukoht (registrinumber: 105:TAK:025), 230 m kaugusel lõunas Alliku talu laut (registrinumber: 105:LAU:004), 500 m kaugusel loodes Veelikse meierei (registrinumber: 105:MTH:005). 1 km raadiuses asuvad veel järgmised pärandkultuuriobjektid: Veelikse postijaam (registrinumber: 105:POJ:002), Penikerdi taluhäärber (registrinumber: 480:TAH:012), Veelikse vesiveski (registrinumber: 105:VEV:001), Veelikse karjamõis (registrinumber: 105:MTH:004) ja Turbavõtuala (registrinumber: 480:TVK:003).⁴

Hüdrogeoloogilistest tingimustest ning pinnakatte paksusest ja koostisest tulenevalt asub Veelikse sigala nõrgalt kaitstud põhjaveega alal.⁵ Käitis ei asu nitraaditundlikul alal.⁶

Mulgi vald asub keskkonnaministri 30.07.2018 määruse nr 28 „Tööruumide õhu radoonisisalduse viitetase, õhu radoonisisalduse mõõtmise kord ja tööandja kohustused kõrgendatud radooniriskiga töökohtadel“ lisas toodud Kõrgendatud radooniriskiga maa-alade loetelus. Täpsemad andmed radoonisisalduse kohta Veelikse sigala alal annab Eesti radooniriski kaart, millelt selgub, et Veelikse sigala asub kõrge pinnase radoonisisaldusega alal (inerpoleeritud radoonirisk: 50-100 kBq/m³).⁷

³ EELIS – Eesti looduse infosüsteem, Keskkonnaagentuur, <https://infoleht.keskkonnainfo.ee/>

⁴ Maa-Amet, <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/looduskaitse>

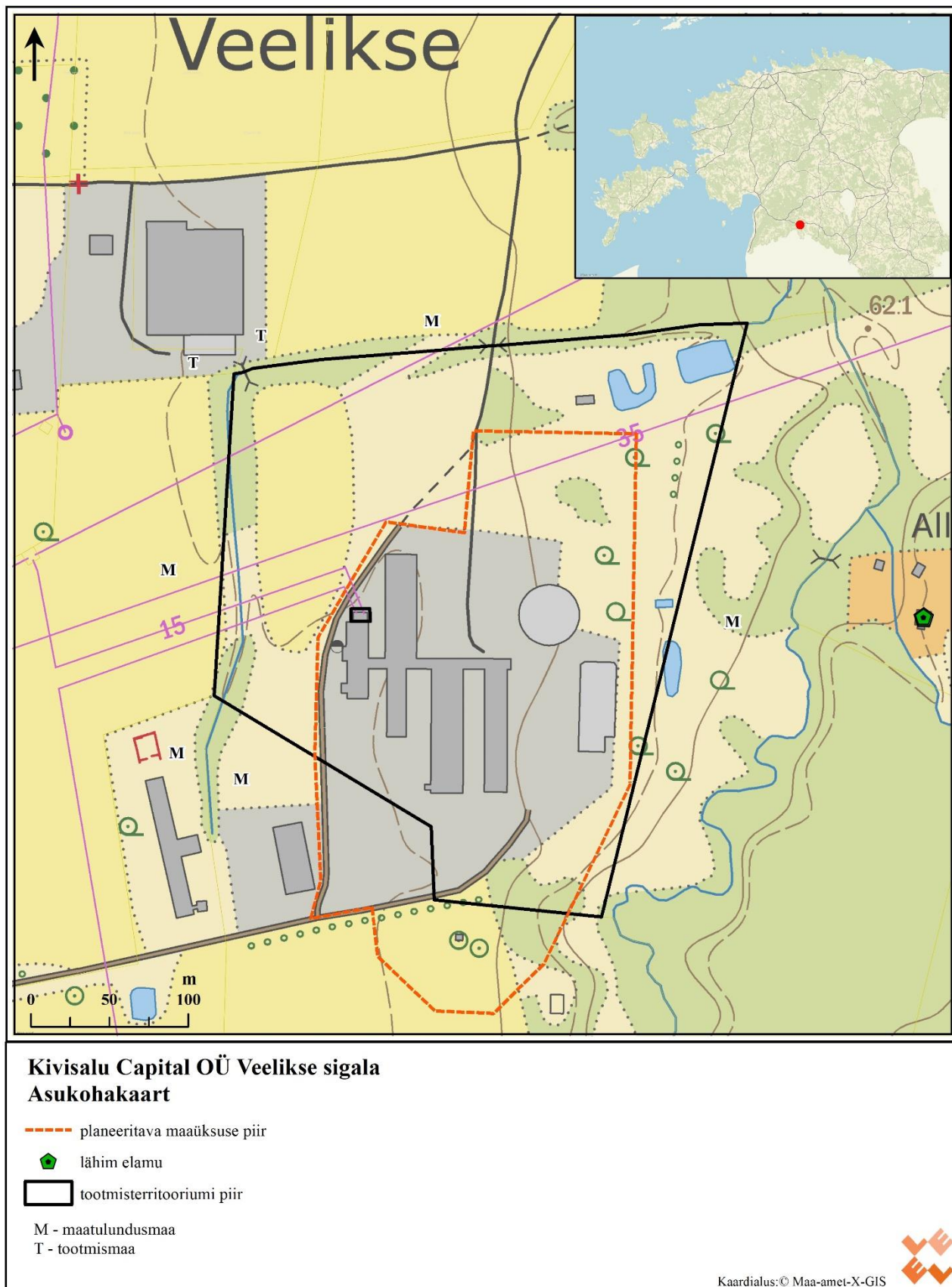
⁵ Maa-Amet, <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/geoloogia400k>

⁶ Maa-Amet,

https://xgis.maaamet.ee/maps/XGis?app_id=MA24H5&user_id=at&LANG=1&WIDTH=1620&HEIGHT=937&zlevel=0,552500,650500

⁷ Eesti pinnase radooniriski kaart,

<https://gis.egt.ee/portal/apps/MapJournal/index.html?appid=638ac8a1e69940eea7a26138ca8f6dcd>



Joonis 1. Kavandatava tegevuse asukoht Veelikse külas

4 KAVANDATAVA TEGEVUSE JA SELLE REAALSETE ALTERNATIIVSETE VÕIMALUSTE LÜHIKIRJELDUS

4.1 *Reaalsed alternatiivsed võimalused*

Keskkonnamõju hindamise puhul mõistetakse alternatiive kui arendaja seatud eesmärgi saavutamise erinevaid võimalusi. Käesoleva arenduse peamine eesmärk on sigade kasvatamine liha tootmise eesmärgil. Kavandatava tegevuse alternatiivid peavad vastama eesmärgile.

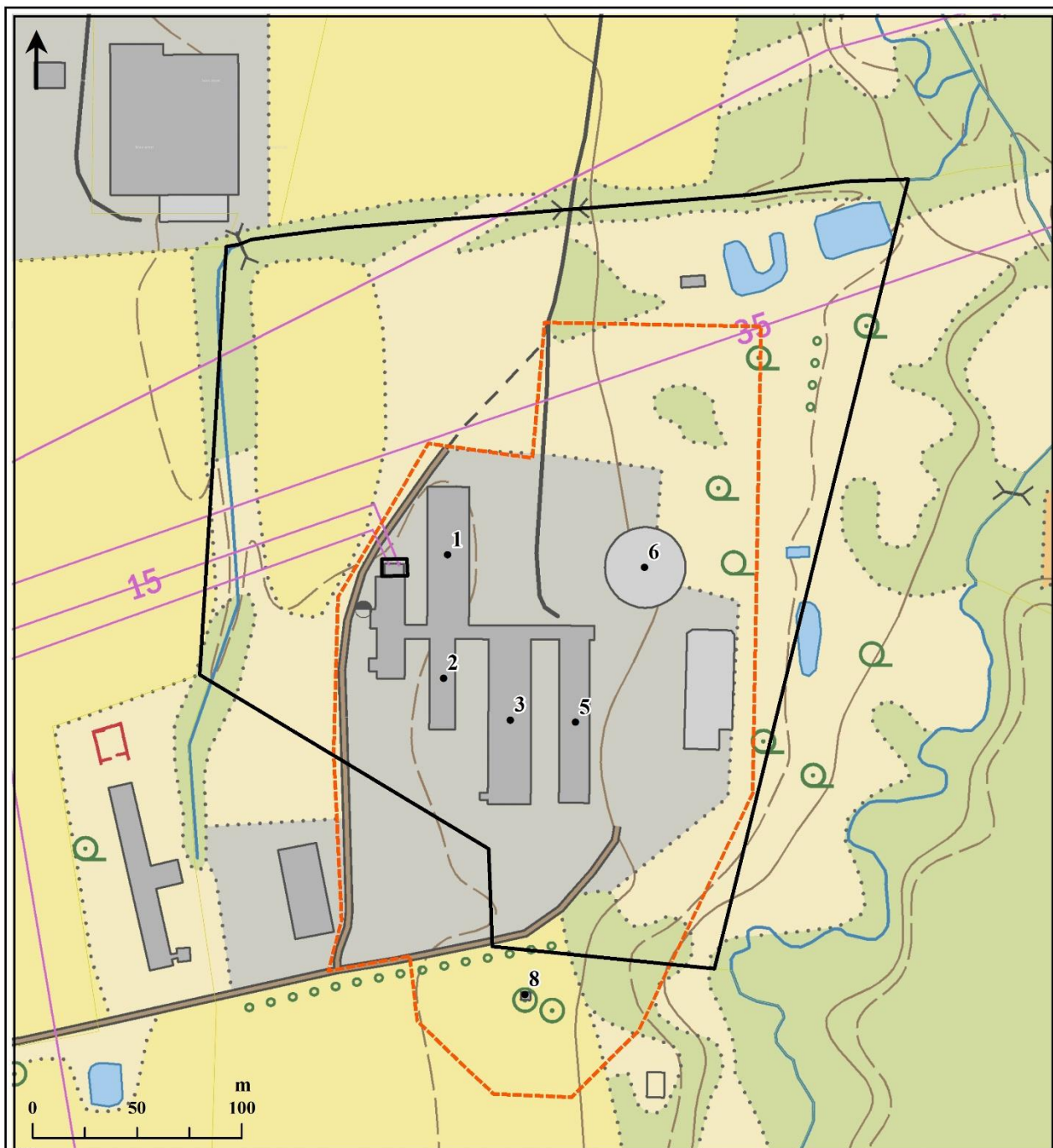
Keskkonnamõju hindamisel käsitletavat reaalsed kavandatavad alternatiivid peavad vastama järgnevale kriteeriumitele:

- olema vastavuses õigusaktidega;
- ei kaasne vastuvõetamatut keskkonnamõju;
- vastama eesmärgile;
- olema majanduslikult teostatavad;
- olema tehniliselt teostatavad;
- vastama parimale võimalikule tehnikale;
- arendaja peab olema nõus alternatiivi realselt ellu viima.

Keskkonnamõju hindamise programmi koostamisel on ekspert koos arendajaga leidnud kaks alternatiivi, mille tagajärgi ja võimalikke mõjusid aruande koostamisel hinnatakse.

Kompleksloaga kehtestatud olukord nullalternatiiv

Hinnatakse olukorda, kus kavandatavat arendustegevust läbi ei viida. Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigalas jätkuks tegevus kompleksloaga (KKL/319482) lubatud mahus (4115 kohta nuumsigadele). Tegemist oleks nn nullalternatiiviga (Joonis 2).



**Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala
Asendiplaan, nullalternatiiv**

- 1 Laut nr 1 ja laut nr 2 koondatult (planeeritavas olukorras Laut nr 1)
- 2 Laut nr 3 (planeeritavas olukorras lammutatav/asendatav laut)
- 3 Laut nr 4 sektsioon 1 ja 2 koondatult (planeeritavas olukorras Laut nr 3)
- 5 Laut nr 5 (planeeritavas olukorras Laut nr 5)
- 6 Vedelsõnnikuhooldla
- 8 Puurkaev

- tootmisterritooriumi piir
- planeeritava maaüksuse piir

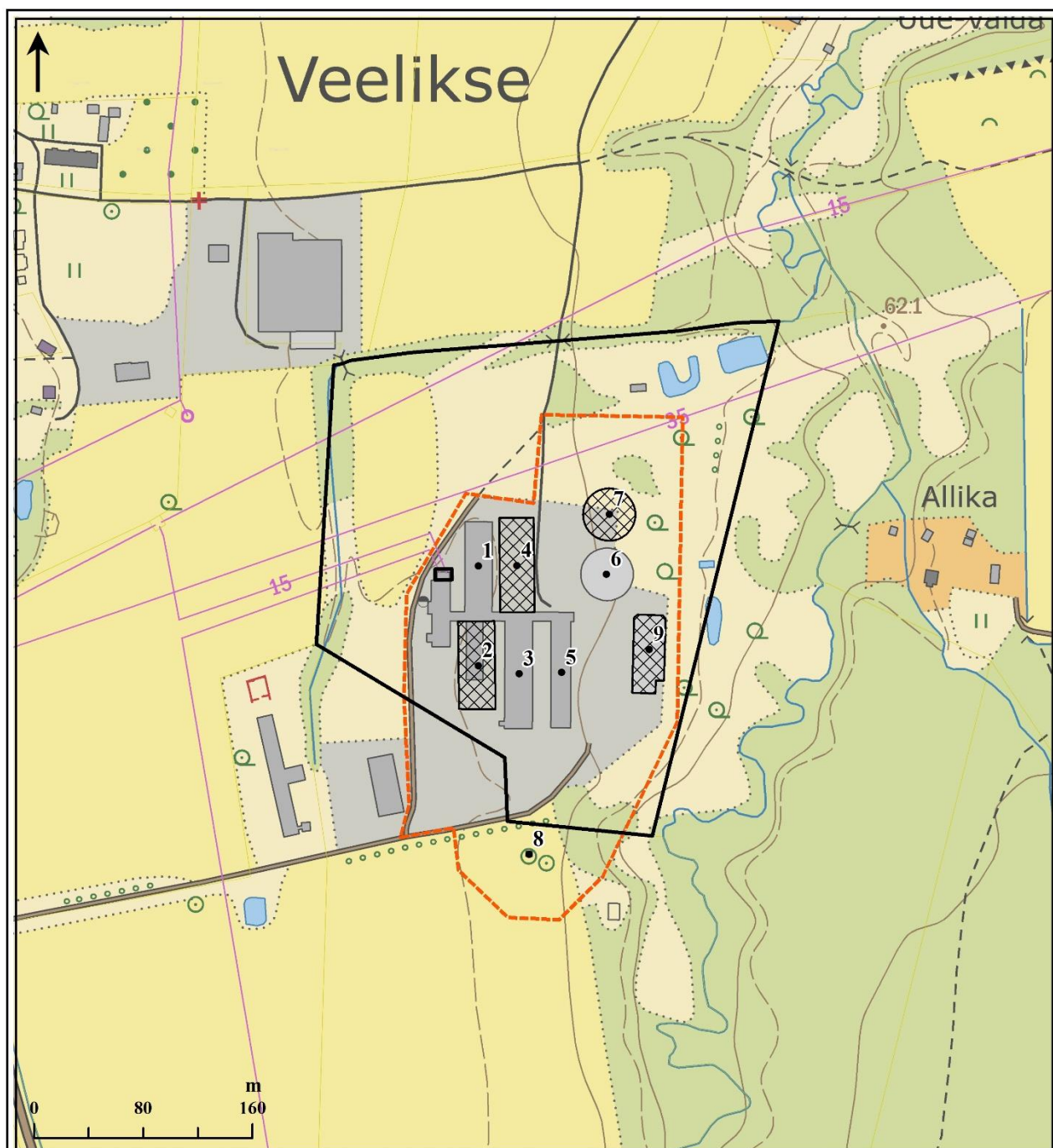
Kaardialus: © Maa-amet-X-GIS



Joonis 2. Veelikse sigala asendiplaan nullalternatiivi puhul




Kavandatav tegevus ehk Alternatiiv 1

Alternatiiv 1 on KMH käsitluses arendaja soov laiendada Veelikse sigalat. Selleks kavandatakse rekonstrueerida kolm sigalat, rajada ühe sigala asemele uus sigala ning rajada lisaks veel üks sigala. Lisaks kavandatakse juurde rajada üks vedelsõnnikuhooldla. Loomakohti nuumsigadele hakkaks olema 7164 (Joonis 3).



**Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala
Asendiplaan, alternatiiv 1**

- 1 Laut nr 1
- 2 Laut nr 2
- 3 Laut nr 3
- 4 Laut nr 4
- 5 Laut nr 5
- 6 Vedelsõnnikuhoidla
- 7 Vedelsõnnikuhoidla
- 8 Puurkaev
- 9 Planeeritav tuletõrje veehoidla

-  tootmisterritooriumi piir
-  planeeritava maaüksuse piir
-  planeeritav rajatis

Kaardialus: © Maa-amet-X-GIS



Joonis 3. Veelikse sigala asendiplaan alternatiiv 1 korral

Kuna tegemist on olemasoleva töötava sigalaga, siis teisi asukoha alternatiive ei hinnata. KMH käigus hinnatakse tehnoloogilisi lahendusi, lähtudes arendaja kavadest, PVT-järeldustest ja ehitusprojektidest.

4.2 Kavandatav tegevus

Hinnatavat kavandatavat tegevust võib jagada laias laastus kolme etappi:

- farmi rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks vajalikud ehitustegevused;
- laiendatud farmi tegevus;
- farmi tegevuse lõpetamine.

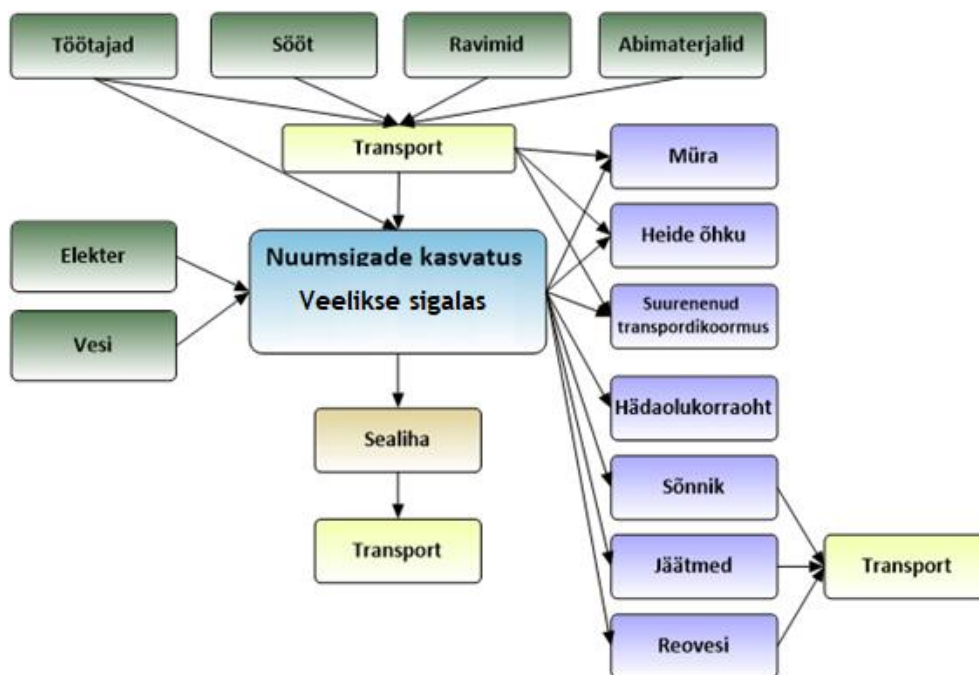
Alljärgnevalt kirjeldatakse arendaja plaane kavandatava tegevuse elluviimiseks. Toodud tegevuse kirjeldus võib detailide osas muutuda või modifitseeruda ehitusprojekti koostamisest ning KMH tulemustest sõltuvalt.

Rekonstrueerimis- ja ehitustööde käigus viiakse läbi järgmised tegevused:

- rekonstrueeritakse Laut nr 1 (kehtivas loas Laut nr 1 + Laut nr 2) (kohti kokku 1200 nuumseale);
- rajatakse Laut nr 2 kehtivas loas Laut nr 3 asemele (kohti kokku 1768 nuumseale);
- rekonstrueeritakse Laut nr 3 (kehtivas loas Laut nr 4 sektsioon 1 ja sektsioon 2) (kohti kokku 1468 nuumseale);
- rajatakse Laut nr 4 (kohti kokku 1768 nuumseale);
- rekonstrueeritakse Laut nr 5 (kehtivas loas Laut nr 5) (kohti kokku 960 nuumseale);
- rajatakse juurde vedelsõnnikuhoidla;
- rajatakse/rekonstrueeritakse abihooned.

Ehitatavad rajatised ja rekonstrueeritavad hooned on tänapäevased ja parima võimaliku tehnika nõuetele vastavad.

Kavandatud tegevuse tehnoloogiline skeem (tegevuse sisendid ja väljundid) on esitatud järgneval joonisel (Joonis 4).



Joonis 4. Tehnoloogiline skeem

Alljärgnevalt on kirjeldatud kavandatavat tegevust.

Sigade pidamine

Nuumikulauta tuuakse võõrdepõrsad ca 12 nädala vanuselt 25-30 kg raskustena. Tapaküpseks saavad nuumikud ca 100 kg-na, mis intensiivse tootmise juures saavutatakse 3-4 kuuga. Ühele seale on arvestatud 0,80-0,85 m² brutopinda.

Nuumikute pidamiseks jagatakse iga laut kaheks sektsiooniks. Hügieeninõuete täitmiseks (desinfitseerimistööd) ja söötmise paremaks korraldamiseks toimub ühe sektsiooni sigadega täitmine ja tühjendamine korraga.

Loomi peetakse vabapidamisel vedelsõnniku tehnoloogial täisrestpõrandal. Sõnniku eemaldamiseks on kasutusel vaakumsüsteem, toimub sõnniku põhjakihi jahutamine.

Nuumikusigalate kütteks kasutatakse kütetorusid, mis paigaldatakse seinaklappide alla. Iga sektsiooni orienteeruv küttevajadus on ca 40 kW. Lägakanalite alla paigaldatakse soojatagastustorustik, mis ühendatakse soojuspumpadega.

Farmi kütteks vajaliku soojusenergia saamiseks rajatakse kaks süsteemi:

1. Sõnnikujahutussüsteem mis üheaegselt jahutab põrandaalustes lägakanalites olevat läga ning sellega vähendab saasteainete emisiooni ning teisalt kasutatakse saadavat energiat ruumide kütteks ja olmevee ettesoojendamiseks, orienteeruv soojuspumpade võimsus ca 2x50-60 kW. Sõnnikujahutussüsteemi kasutatakse aastaringselt;
2. Talvisel tipperioodil vajaliku soojusenergia saamiseks paigaldatakse vedelküttekatel võimsusega ca 100-150 kW. Katlast väljuvad suitsugaasid suunatakse korstnasse. Korstna kõrgus planeeritud 9,5 m maapinnast, diameetriga 0,325 m. Katla ja varugeneraatori toitmiseks paigaldatakse kütusemahuti mahutavusega 1 m³.

Vedelküttekatel rakendub tööle üksnes äärmuslikes olukordades, eeldatavasti (arendaja kogemuste põhjal) ei pea seda üldse kasutama, seega heiteallikana katelt KMH aruandes ei käsitleta.

Sigade söötmine ja jootmine

Söötmiseks kasutatakse automaatseid söötmis- ja jootmisseadmeid. Sööda jagamine söödaautomaatidesse ja künaadesse toimub automaatselt söödaliinide kaudu. Eelnevalt on sööt segatud vastavalt ratsioonile söödatehases. Söötadena kasutatakse madala proteiinisaldusega söötasid, millele lisatakse ensüüme. Nuumikuid söödetakse vedelsöödaga ning sulus olevad loomad mahuvad korraga söödaküna juurde, st. optimaalne künafront looma kohta on 0,3-0,5 m.

Söötmine toimub kuni 115 kg kehakaaluni ad libitum printsiibil, edasi kuni müügini piiratud printsiibil (max 2,9 SÜ päevas).

Nuumikute jootmiseks on igasse sulgu paigaldatud sõnnikuala kohale üks automaatjootur.

Ventilatsioon

Õhuvahetuseks sigalates on kasutusel sundventilatsioon. Nuumikusigalatesse paigaldatakse ümarad väljatõmbekorstnad. Sisselaskeklapid paigaldatakse uutes lautades külgeina aknaavade ülemise osa kõrgusele, vanades lautades paigaldatakse sisselaskeklapid seintesse.

Sõnnikukäitlus sealautades

Veelikse sigalates peetakse loomi täisrestpõrandatel, mille tulemusena tekib farmis vedelsõnnik. Vedelsõnnik valgub läbi restpõrandate sõnniku kogumiskanalitesse, kust see juhitakse sõnnikupumplasse ning sealt pumbatakse läbi torustiku vedelsõnnikumahutitesse.

Sõnnikut hoiustatakse kahes vedelsõnnikuhooldlas, mille mahutavus on kokku 9000 m³. Vedelsõnnikuhooldlad on ringja põhiplaaniga mahutitüüpi hooldlad, mille diameetrid on 36,31 m ning kõrgus maapinnast 4 m. Hooldlate põhjad on valatud betoonist. Hooldlate lekkepidavuse kontrolliks on hooldlatele rajatud drenaaž kontrollkaevudega. Vedelsõnnikuhooldlate täitmine toimub pumba abil sõnnikuhooldlate põhjast - kinnised sõnnikutorud on suunatud üle servade sõnnikuhooldlatesse, kus umbes 40 cm kõrgusel sõnnikuhooldlate põhjast toimub sõnniku väljapumpamine torudest hooldlatesse. Sõnnikumahutite tühjendamine toimub vastavalt vajadusele (tavaliselt kaks korda aastas) ning sõnnik antakse lepingu alusel üle Sukahärma Märdi talule.

Veelikse sigalal tekkivat sõnnikut kasutatakse väetisena mullaviljakuse tõstmiseks. Enne väljavedu segatakse vedelsõnnikut mahutites, et eri fraktsiooniks eraldunud ja settinud kihid ühtlustada ning võimaldada ka tahkema fraktsiooni väljavedu.

Veevarustus ja reoveekäitlus

Vett võetakse Veelikse-Farmi kinnistul (katastritunnus: 10501:004:0700) asuvast puurkaevust (katastrinumber: 6976), mis kuulub Jüri ja Vivian Patusele, kuid mida lepingu alusel haldab Kivisalu Capital OÜ. KMH programmi koostamise ajal käivad läbirääkimised ning ees ootab maaüksuste piiride muutmine selliselt, et ka puurkaev hakkaks asuma sigala kompleksiga ühel maaüksusel (Alliku sigala maaüksus) ning Kivisalu Capital OÜ saab puurkaevu omanikuks.

Vett kasutatakse farmis:

- nuumikute jootmiseks ja söötmiseks;
- loomapidamishoonete pesuks;
- inventari pesuks;
- töötajate olmevajadusteks;
- muuks otstarbeks.

Tehnoloogiline reovesi ja olmereovesi juhitakse vedelsõnnikuhooldlasse. Heitvett ei juhita suublasse ega pinnasesse.

Hoonete katustelt ja katendiga maapinnalt juhitakse sademevesi kalletega territooriumi haljastatud osadesse, kus see infiltreerub pinnasesse.

Jäätmekäitlus

Peamised seafarmi tegevuse käigus tekkivad jäätmed on olmejäätmel, pakendijäätmel, ohtlikud jäätmed. Erinevad jäätmeliigid kogutakse eraldi mahutitesse. Tekkivad jäätmed antakse üle vastavat luba omavatele jäätmekäitlejatele.

Loomsed kõrvalsaadused

Keskkonnaohutuse seisukohalt on eelkõige oluline üldine veterinaarohutuse tagamine ja loomsete jäätmel käitlemise nõuete järgimine. Haiged loomad eraldatakse sektsioonidest ning paigutatakse teistest loomadest eraldi. Lõpnud loomad eraldatakse kohe selleks ettenähtud kohta ning antakse üle Atria Eesti Aktsiaseltsile asukohaga Kulli küla. Kuni lõpnud loomade üleandmiseni paigutatakse need selleks ettenähtud kohta, kust võimalike nakkuste ja ebameeldiva lõhna levik on viidud miinimumini.

Tööjõud

Käitises on kolm täistööajaga töökohta.

Transpordimaht

Käitise tegevuse tagamiseks transporditakse raskeveokitega sinna loomad, söödad ja mitmesuguseid abimaterjale.

Käitisest veetakse raskeveokite või traktoritega ära loomad, vedelsõnnik, loomsed jäätmed, olmejäätmel ning vajadusel muud jäätmed.

Raskeveokite liikumine on kavandatud püsikattega Veelikse-Laatre-Riigipiiri teele (tee number: 24203), kuhu saab mööda püsikattega Valga-Uulu teed (tee nr 6).

5 KAVANDATAVA TEGEVUSE SEOS STRATEEGILISTE PLANEERIMISDOKUMENTIDEGA

Üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“⁸ peamine eesmärk on ruumilise arengu suunamine kõige üldisemates küsimustes. Eesmärgiks on tagada olemasolevas asustussüsteemis inimestele võimalikult hea elukvaliteet, erinevate piirkondade arengupotentsiaali maksimaalne ärakasutamine ja asustusvõrgu tõrgeteta toimimine. Lisaks on üleriigilises planeeringus seatud eesmärgiks rohelise võrgustiku sidususe ja väärtuslike maastike hoidmine ja seada nende säilimist tagavad tingimused.

Kivisalu Capital OÜ kavandatav tegevus Veelikse sigalas loob inimestele juurde töökohti.

„Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030“ eesmärk on määratleda pikaajalised arengusuunad looduskeskkonna hea seisundi hoidmiseks, lähtudes samas keskkonnavaldkonna seostest majandus- ja sotsiaalvaldkonnaga ning nende mõjudest ümbritsevale looduskeskkonnale ja inimesele. Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030 on püstitanud mitmeid eesmärke nii loodusvarade säästlikuks kasutamiseks kui ka jäätmetekke vähendamiseks.⁹

Sigalas kavandatav tegevus vastab PVT-järeldustele.¹⁰ Sigalas hakatakse seirama saasteainete teket ja põhjavett, hoidmaks looduskeskkonna head seisundit. Samas luuakse juurde inimestele uusi töökohti.

Strateegia "Eesti 2035"¹¹ annab suuna ÜRO üleilmsete säästva arengu eesmärkide elluviimiseks Eestis. Säästva ehk jätkusuutliku arengu all mõistetakse sihipärast arengut, mis parandab inimeste elukvaliteeti kooskõlas loodusvarade ja keskkonna talumisvõimega. Jätkusuutliku arengu eesmärk on saavutada tasakaal sotsiaal-, majandus- ja keskkonnavaldkonna vahel ning tagada täisväärtuslik ühiskonnaelu praeguste ja järeltulevate põlvete jaoks. Jätkusuutlik areng haarab enda alla pea kõik eluvaldkonnad. Ühtlasi on „Viljandi maakonnaplaneeringu 2030+“¹² peamine eesmärk maakonna ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemine, tasakaalustades seejuures riiklikud ja kohalikud huvid. Planeeringus käsitletavat olulisemat teemat on asustuse paiknemine, teenuste kättesaadavus ja transpordiühendused, ettevõtlus, looduskeskkonna väärtused, tehniline taristu, riigikaitse ja siseturvalisus. Maakonnaplaneeringu koostamise käigus viidi läbi keskkonnamõjude strateegiline hindamine (KSH), mille eesmärk on arvestada keskkonnakaalutlusi maakonnaplaneeringu koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse. KSH aruandes on selgitatud, kirjeldatud ja hinnatud planeeringu elluviimisega kaasnevat olulisi mõjusid loodus- ja sotsiaalmajanduslikule keskkonnale ning kavandatud negatiivsete mõjude leevendamise meetmed säästvaks ja tasakaalustatud arenguks. Maakonnaplaneeringuga ei kavandata tegevusi, millega kaasneks oluline piiriülene keskkonnamõju.

⁸ Üleriigiline planeering Eesti 2030+, <https://www.fin.ee/riik-ja-omavalitsused-planeeringud/ruumiline-planeerimine/uleriigiline-planeering>

⁹ Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030, <https://www.riigiteataja.ee/aktiivis/0000/1279/3848/12793882.pdf#>

¹⁰ KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/302, 15. veebruar 2017, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused kodulindude ja sigade intensiivkasvatuse jaoks

¹¹ Strateegia "Eesti 2035", <https://valitsus.ee/strateegia-eesti-2035-arengukavad-ja-planeering/strateegia#pikaajalised-sihid>

¹² Viljandi maakonnaplaneering 2030+, <https://maakonnaplaneering.ee/maakonna-planeeringud/viljandimaa/viljandi-mp-2030/>

Kivisalu Capital OÜ kavandatav tegevus Veelikse külas toetab Viljandimaal põllumajanduse valdkonnas majandussektori kasvu, luues inimestele rohkem töökohti, samas tagades oma tegevusega keskkonnakaitse. Keskkonnamõtju hindamise aruandes hinnatakse, kui palju tekib Veelikse sigalas sõnnikut ning kui palju maad on vajalik sellise sõnnikukoguse laotamiseks lähtuvalt Veeseaduses sätestatud, mis tagabki keskkonnasõbraliku mulla kasutamise.

Mulgi (Abja) valla kehtiva üldplaneering¹³ sätestab, et põllumajanduses peab järgima säästliku majandamise printsiipe. Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030 (2007) seab eesmärgiks mulla keskkonnasõbraliku kasutamise. Keskkonnasõbralik mulla kasutamine saavutatakse toitainete ja orgaanilise aine bilansi tasakaalus hoidmisega, taimekaitsevahendeid tuleb kasutada optimaalselt.

Põllumajanduslike tegevuste arendamisel tuleb arvestada:

- heade põllumajandustavade järgimine (üldtunnustatud tootmisvõtted ja -viisid, mille järgimise korral ei teki ohtu keskkonnale);
- sõnnikuga on lubatud anda haritava maa hektari kohta külvikorra keskmisena kuni 170 kg lämmastikku aastas. Mineraalväetistega on lubatud anda haritava maa hektari kohta külvikorra keskmisena 30 kg fosforit aastas ja selline kogus lämmastikku, mis on põllumajanduskultuuride kasvuks vajalik ning vastavuses mineraalväetiste kasutamise kohta kehtestatud nõuetega;
- kõikidel loomapidamishoonetel, kus peetakse üle 10 loomühiku loomi (nitraaditundlikul alal üle 5 loomühiku), peab olema lähtuvalt sõnnikuliigist nõuetekohane sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla;
- sügavallapanuga lautades ei ole hoidlat vaja, kui laut mahutab ühe aasta koguse ja lauda sõnnikuga kokkupuutuvad konstruktsioonid vastama sõnnikuhoidlatele esitatavatele nõuetele.

Keskkonnamõtju hindamise aruandes hinnatakse, kui palju tekib Veelikse sigalas sõnnikut ning kui palju maad on vajalik sellise sõnnikukoguse laotamiseks lähtuvalt Veeseaduses sätestatud.

Abja valla kehtiva üldplaneering kohaselt on Veelikse sigala territoorium osaliselt reserveeritud tootmisalana, kus on lubatud põllumajanduslike tootmishoonete ja neid teenindavate infrastruktuuride rajamine.

Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027¹⁴ kohaselt on põllumajanduslik hajukoormus (taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine, loomakasvatus) oluline koormusallikas põhja- ja pinnaveele, samuti kliimamuutuse mõjule. Põllumajanduslike punktikoormusallikate (loomakasvatushooned, sõnnikuhoidlad, silohoidlad) mõju avaldub nii pinna- kui ka põhjaveele. Punktallikate ohjamiseks on parim meede keskkonnalubade süsteem. Veelikse sigala omab keskkonnaluba, milles on muuhulgas käsitletud veekasutust.

Täiendavalt pakub põllumajanduslike punktallikate probleemide lahendamiseks tuge ühtne põllumajanduspoliitika ja sellega seotud sekkumised, mis toetavad põllumajandushoonete ja rajatiste kordategemist ning panustavad seeläbi veekeskonna parandamise eesmärkidesse. Veelikse sigala puhul toimub vanade lautade rekonstrueerimine ning uute rajamine, sh uue vedelsõnnikuhoidla ehitamine. Ehitavad ja rekonstrueeritavad laudad ja sõnnikuhoidlad vastavad kõikidele keskkonnanõuetele.

Veemajanduskava kohaselt on veevõtt põllumajandustetarbeks, sh loomade pidamiseks, samuti oluliseks koormusallikaks põhja- ja pinnaveele ning kliimamuutuse mõjule. Veelikse sigala mõju hindamise käigus hinnatakse kavandatava tegevuse mõju pinna- ja põhjaveele, sh veekogumitele.

¹³ Abja valla üldplaneering, <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/planeeringud>

¹⁴ Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027, Keskkonnaministeerium, Kinnitatud 07.10.2022.a., <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027#veemajanduskavade-do>

Merestrateegia raamdirektiivi meetmekava¹⁵. Mere ökosüsteemi seisundit mõjutavad nii maismaal kui Läänemeres toimuvad protsessid ja mõjurid, olulisim neist inimtegevus. Eesti asub Läänemere valgatal ja jõgede kaudu satub merre põllumajanduse hajukoormusest pärinevaid toitaineid, mis põhjustavad meres toitainete üleküllust ja eutrofeerumist, millest põhilise osa moodustab väetiste kasutamine¹⁶. Merestrateegia raamdirektiivi põhieesmärk on säilitada või saavutada mereala hea keskkonnaseisund. Keskkonnaseisundi säilitamiseks või saavutamiseks on vaja rakendada keskkonnakaitsemeetmeid.¹⁷ Veelikse sigalas rakendatakse keskkonnaseisundi säilitamiseks keskkonnakaitsemeetmeid, näiteks lekkekindlad sõnnikutorustikud, laudad ja sõnnikuhoiud.

Kliimapoliitika põhialused aastani 2050. Olulisemad tegurid kliimapoliitika stsenaariumi kohaselt, mille abil kasvuhoonegaaside heidet pidurdatakse ning mis on seotud otseselt või kaudselt ka loomakasvatusega, on parem süüa loomadele, põllumajanduslikust toorainest biometaani tootmise laiendamine, sõnnikuhoiulate seisukorra parendamine, täppisväetamise ulatuslikum rakendamine ning turvasmuldadel paiknevate põllumaade üle viimine püsirohumaade alla.¹⁸ Veelikse sigala tegevusele kohaldub keskkonnanõuetele vastavate hoiulate rajamine, mistõttu on rakendatud ka meetmed kasvuhoonegaaside heite pidurdamiseks. Samuti toimub ettevõttes vastavalt loomarühmale sobivaima pidamisviisi ja sobivaima sööda kasutamine.

Euroopa Liidu strateegia „Talust taldrikule”¹⁹ eesmärgiks on põllumajanduses pestitsiidide kasutamise vähendamine, toitainete kao vähendamine, väetiste kasutamise vähendamine, antimikroobikumide müügi vähendamine põllumajandusloomade ja vesiviljeluse tarbeks ja mahepõllumajanduse arendamine.²⁰ Veelikse sigalas toimub loomade söötmine vastavalt söödaratsioonidele. Loomade söötmiseks kasutatakse erinevaid söödasegusid, vastavalt loomade kaalule ja kasvufaasile. Ratsioon on koostatud vastavalt loomarühma füsioloogilisele tarbele (söötmissnormidele). Sellega aidatakse kaudselt vähendada loomakasvatuse keskkonna- ja kliimamõju. Samuti toimub sigalas üldine veterinaarohutuse tagamine.

¹⁵ Eesti merestrateegia meetmekava, Heakskiidetud Vabariigi Valitsuse 23.03.2017. a istungi protokollilise otsusega (päevakorrapunkt nr 1), 2016. <https://envir.ee/keskkonnakasutus/merekeskkonna-kaitse/el-merestrateegia-raamdirektiiv>

¹⁶ Eesti mereala keskkonnaseisund 2018. Keskkonnaministeerium, 2019. <https://www.envir.ee/media>

¹⁷ Keskkonnaministeerium. Merestrateegia. <https://envir.ee/keskkonnakasutus/merestrateegia>

¹⁸ Kliimapoliitika põhialused aastani 2050. <https://envir.ee/kliimapoliitika-pohialused-aastani-2050>

¹⁹ Komisjoni teatis euroopa parlamendile, nõukogule, euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele, Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks. Euroopa Komisjon, 2020. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1590404602495&uri=CELEX%3A52020DC0381>

²⁰ Talust toidulauale. Euroopa Komisjon. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/farm-fork_et

6 KESKKONNAMÕJU HINDAMISE ULATUS JA SISU

Alljärgnevalt antakse ülevaade keskkonnamõtju hindamise sisust ehk valdkondadest, millele pööratakse kogu keskkonnamõtju hindamise protsessis olulist tähelepanu.

Keskkonnamõtju hindamisel analüüsitakse rajatiste ehitamisega, käitamisega ja sulgemisega kaasneva võivad mõju keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule. Hinnang toob välja käitise ehitamise ja kasutamisega seotud keskkonnariskid ja vajadusel nende leevendamise võimalused. Hinnatakse kavandatava tegevuse mõju keskkonnale etteantud maa-alade piires ning nende lähiümbruse ulatuses, kus käitise mõju on tuntav.

Vastavalt keskkonnaministri määrusele nr 56 arvestatakse käitise tegevuse hinnanguliseks mõjupiirkonnaks ala vähemalt 500 m raadiuses tootmisterritooriumist või ala, mille kaugus tootmisterritooriumist võrdub kõrgeima paikse heiteallika 50-kordse kõrgusega maapinnast. Veelikse sigala kõrgeim paikne heiteallikas on kõrgusega 7,8 m maapinnast. Kuna kõrgeima paikse heiteallika 50-kordse kõrgusega raadius on $7,8 \text{ m} * 50 = 390 \text{ m}$, siis arvestuslikuks mõjupiirkonnaks arvestatakse 500 m raadiusega ala mõõdetuna tootmisterritooriumist.

Järgnevalt esitatav keskkonnamõtju hindamise sisu rakendub kõigile eelpool toodud alternatiividele.

Peamised kavandatava arendustegevusega kaasnevad olulised mõjud on:

- sõnniku tekkest ja käitlemisest tulenev keskkonnamõtju, sh mõju välisõhu kvaliteedile;
- vee tarbimisest tulenev keskkonnamõtju;
- jäätmekäitlusest tulenev keskkonnamõtju;
- farmi teenindavast transpordist tulenev keskkonnamõtju;
- võimalike avariolukordade keskkonnamõtju.

Nende ja ka teiste vähem oluliste mõjude suurust, ulatust, olulisust ning negatiivsete mõjude leevendamise võimalusi hinnatakse ja käsitletakse keskkonnamõtju hindamise aruandes.

Aruanne koosneb järgmistest osadest ning näeb ette järgmiste teemade kajastamist:

Sissejuhatus. Kirjeldatakse keskkonnamõtju hindamise eesmärki ja alust. Viidatakse KMH algatamise otsusele. Määratletakse keskkonnamõtju hindamise ulatus.

Kavandatava tegevuse eesmärk ja vajadus. Kirjeldatakse eesmärki ning vajadust arendaja poolt kavandatava tegevuse järele.

Keskkonnamõtju hindamise meetodid. Kirjeldatakse ning selgitatakse keskkonnamõtjude prognoosimisel kasutatud lähenemist ning alternatiivide võrdlemise meetodit.

Alternatiivide valik ja eelhindamine. Selgitatakse alternatiivide valimise ja sõelumise protsessi ning esitatakse mõttekäik reaalsete alternatiivideni jõudmiseks.

Eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus ning piirkonna keskkonnaseisundi hinnang. Kirjeldatakse eeldatavalt mõjutatavat keskkonda ning hinnatakse selle seisundit. Antakse ülevaade piirkonda jäävatest loodus- ja muinsuskaitse objektidest, looduskaitse- ja muinsuskaitsealadest ning tehisobjektidest. Kirjeldatakse erinevate keskkonnaneelementide seisundit, põhja- ja pinnavee seisundit, välisõhu seisundit, radooniriski.

Olemasoleva olukorra kirjeldus. Kirjeldatakse kavandatava tegevuse ala enne kavandatava tegevusega alustamist.

Olemasoleva tegevusega kaasnevad tagajärjed ja keskkonnamõju hinnang. Hinnatakse olemasolevast olukorrast tuleneda võivaid tagajärgi ning keskkonnamõjusid.

Kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste kirjeldus. Kirjeldatakse kavandatavat tegevust koos mahtude ning võimalusel kavandatavat tegevust iseloomustavate skeemide-joonistega. Selgitatakse kavandatavat sõnnikukäitlust ja reovee ning jäätmete kogumist.

Käitise ehituse, tegevuse ning sulgemisega kaasnevate tagajärgede ja eeldatava keskkonnamõju hinnang. Eesmärk on välja selgitada mõju suurus erinevatele keskkonnavaldkondadele ning keskkonnaelementidele ja eristada olulised mõjud ebaolulistest.

Mõju maastikule ja pinnasele ning taimedele ja loomadele. Hinnatakse nii pinnase seisundi ja pinnavormide muutust kui ka visuaalseid muutusi maastikuvaadetes. Samuti mõju taimedele ja loomadele. Mõju hinnatakse eksperthinnanguna.

Mõju põhja- ja pinnaveele. Käitise mõju põhja- ja pinnaveele hinnatakse eksperthinnanguna, lähtudes veetarbe eeldatavast suurusest, kasutatavast põhjaveekihist, piirkonna põhjaveearust, geoloogilistest tingimustest jms.

Arvestatakse käitisesisese sõnnikukäitlusega kaasnedu võivate võimalike mõjudega veekeskkonnale. Võetakse arvesse asjaolu, et käitis asub nõrgalt kaitstud põhjaveega alal. Sõnniku laotamisega kaasnevat mõju põllupõhiselt ei hinnata (kuna ettevõtte ise sõnnikulaotamisega ei tegele), kuid hinnatakse vajalike põllupindade olemasolu tekkiva sõnniku laotamiseks. Vajalike laotuspindade vajalikkuse aluseks võetakse toitainete sisaldus sõnnikus, mille põhjal määratakse minimaalselt vajalik laotuspind.²¹ Sõnniku toitainete sisalduse määramisel võetakse aluseks maaeluministri määrus nr 73²².

Lisaks hinnatakse, kas mõju avaldumine maaparandussüsteemidele on võimalik ning lähtutakse eeldusest, et õigel projekteerimisel on võimalik vastavaid ohte vältida.

Mõju hinnatakse eksperthinnanguna.

Mõju välisõhu kvaliteedile, sh lõhn. Välisõhu lenduvate saasteainete heitkogused ning saasteainete saastetaset modelleeritakse, võttes arvesse käitise tehnilisi omadusi, mahtusid, kavandatavat tehnoloogiat, prognoositakse heitmeid, arvestatakse kohalikke meteoroloogilisi tingimusi (nt tuule suund, temperatuur). Saasteainete emissioonid arvutatakse vastavalt keskkonnaministri 14. detsembri 2016. a määrusele nr 66²³. Sarnaste parameetritega heiteallikad grupeeritakse koondheiteallikateks. Lähtuvalt sellest, et PVT-viitedokumendis²⁴ on kirjeldatud võimaliku tolmu teket sigalates, hinnatakse saasteainetest lisaks ka peenosakeste (PM₁₀) teket. Lõhna hindamine viiakse läbi vastavalt keskkonnaministri 27. detsembri 2016. a määrusele nr 81²⁵.

Õhusaaste leviku modelleerimiseks ja visualiseerimiseks kasutatakse saasteainete hajumisarvutuste arvutimudelit Airviro, mis vastab välisõhus saasteainete hajumisarvutuste arvutimudelitele Eestis kehtestatud nõuetele²⁶. Saasteainete modelleerimine teostatakse kõigi alternatiivide puhul ning koosmõjus teiste asjakohaste heiteallikatega. Atmosfääriõhu kaitse seaduse § 92 lõige 3 kohaselt võetakse iga saasteaine hajumise arvutuslikul hindamisel arvesse

²¹ Veeseadus. Riigikogu seadus. Vastu võetud 30.01.2019

²² Eri tüüpi sõnniku toitaainesalduse arvutuslikud väärtused, põllumajandusloomade loomühikuteks ümberarvutamise koefitsiendid ja sõnnikuhoidla mahu arvutamise meetodika. Maaeluministri määrus nr 73, vastu võetud 30.09.2019.

²³ Looma- ja linnukasvatusest välisõhku väljutatavate saasteainete heidete mõõtmise ja arvutusliku määramise meetodid. Keskkonnaministri 12. detsembri 2016. a määrus nr 66

²⁴ PVT-viitedokument - https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/JRC107189_IRPP_Bref_2017_published.pdf

²⁵ Lõhnaaine esinemise hindamise kord, hindamisele esitatavad nõuded ja lõhnaaine esinemise häiringutasemed. Keskkonnaministri 27. detsembri 2016 a määrus nr 81

²⁶ Õhukvaliteedi hindamise kord¹. Keskkonnaministri 27. detsembri 2016 a määrus nr 84

kõik käitise tootmisterritooriumil paiknevad heiteallikad ja kõik õhusaasteluba, keskkonnakompleksluba või registreeringut omavad heiteallikad, mis jäävad saasteainete hajumise arvutuslikuks hindamiseks kasutatava arvutusprogrammi hindamise piirkonda.²⁷

Mõju müra tasemele. Hinnatakse müra allikaid ning nende levikut ja mõju. Muuhulgas käsitletakse käitist teenindavat transpordikoormust ja selle muutust. Mõju hinnatakse eksperthinnanguna.

Jäätmetekke mõju. Eksperthinnanguna hinnatakse tekkivate jäätmete (olmejäätmed, ohtlikud jäätmed) käitlusega kaasneva võiva mõjusid.

Mõju kliimale. Käitise mõju kliimale on seotud eelkõige loomade elutegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heitega (eelkõige metaan, diämmastikoksiid ja süsinikdioksiid) välisõhku. Lähtudes kliimamuutuste mastaapsusest ning üksikute farmide suhteliselt väiksest panusest kliimamuutustele, võib eeldada, et kavandatud mahus tegevuste läbiviimine ei too kaasa olulist mõju kliimale ning selle hindamine ei ole vajalik, mistõttu mõju kliimale ei hinnata.

Mõju kaitstavatele loodusobjektidele ja kultuuripärandile. Mõju kultuurimälestistele, kaitstavatele loodusobjektidele ja pärandkultuuriobjektidele hinnatakse eksperthinnanguna.

Mõju valguse, soojuse, kiirguse ja vibratsioon tasemele. Kavandatava tegevuse käigus ei eraldu olulisel määral valgust, soojust, kiirgust ega teki vibratsiooni. Järelikult puuduvad ka eelpool mainitud tagajärjed ning neist tulenev mõju. Selle põhjal ei pea keskkonnamõju hindamise ekspert vajalikuks hinnata mõju valguse, soojuse ja kiirguse tasemele.

Mõju hädaolukordadest. Viidatakse võimalikele riskidele ja avariiolekordadele ning tuuakse välja riskide maandamise meetmed. Mõju hinnatakse eksperthinnanguna.

Kaudne mõju. Kaudse mõju all käsitletakse mõju, mis avaldub käitise tegevuse tulemusena mõnes teises asukohas. Samuti mõju, mis on kandunud ühest keskkonnamõjudest teise ning avaldub läbi selle. Mõju hinnatakse eksperthinnanguna.

Mõju vastuvõtvale keskkonnale. Mõju inimese tervisele, mõju elusloodusele ja mõju sotsiaal- ja majanduskeskkonnale. Siinkohal hinnatakse mõjusid nn retseptorile. Mõju hindamisel inimese tervisele lähtutakse eeldusest, et juhul, kui kavandatavatest tegevustest tekkiv häiring (seotuna saasteainete heitega õhku, müra tekkega vm) jääb alla neid reguleerivates Eesti Vabariigis kehtivates õigusaktides toodud piirväärtusi, siis otsest ohtu inimese tervisele ei ole. Häiring kohalike elanike heaolule on aga võimalik ka allapoole piirväärtusi jäävate tasemetega korral. Inimese heaolu mõjutab eeldatavalt eelkõige tootmistevõime (seejuures eeskätt sõnnikukäitlusest) tulenev õhusaaste (lõhnaaer). Häiring avaldub eeldatavalt eelkõige lähimate elamute juures, sõnnikulaotusperioodidel on häiring võimalik ka laotuspindade lähistel. Võimalik mõju ulatus selgitatakse ja täpsustatakse mõju hindamise käigus.

Piiriülene mõju. Võimalik piiriülene mõju seoses kavandatava tegevusega:

- eeldatavalt ei toimu Veelikse sigala tegevuse tulemusena lõhnaaine häiringutaseme ületamist väljaspool Eesti riiki. Tavaliselt on lubatud lõhnatundide osakaal tagatud farmidest paarisaja meetri raadiuses;
- veevõtt toimub farmis Kesk-Devoni põhjaveekogumist Lääne-Eesti vesikonnas. Piiriüleseid põhjaveekogumeid Eestis moodustatud ei ole. Piiriülelised põhjaveekogumid moodustatakse Läti riigiga Interreg projekti „Piiriüleste põhjaveeressursside ühine tõhusam veemajandamine (WaterAct)“ raames. Projekti lõpp on 2022. aasta sügisel²⁸;

²⁷ Atmosfääriõhu kaitse seadus¹. Riigikogu poolt 15.juuni 2016 a seadus

²⁸ Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027, Keskkonnaministeerium, Kinnitatud 07.10.2022.a., <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027#veemajanduskavade-do>

- Veelikse sigalal puudub eeldatavalt mõju veekogumitele, mis oleksid ka piiriülesed, kuna lähimad neist asuvad sigalast umbes 10 km kaugusel (Penuoja (veekogumi kood: 1153200_1) ja Raamatu (veekogumi kood: 1153000_1)).²⁹

Keskkonnaamet teavitas KMH-st Keskkonnaministeeriumi, kes omakorda teavitas kirjaga 18.04.2022 nr 6-3/22/7434 Lätit KMH algatamisest. Kuna Läti rohkemat huvi ei näidanud, siis võib eeldada, et neil puudub antud KMH vastu huvi.

Lähtudes farmi kaugusest Läti piirist, võib eeldada, et kavandatud mahus tegevuste läbiviimine ei too kaasa olulist mõju väljaspool Eesti riiki ning täpsema piiriülese mõju hindamine ei ole KMH aruandes vajalik.

Võrdlus PVT-järeldustega. Esitatakse ettevõttes kasutatava tehnika võrdlus parima võimaliku tehnika alastes järeldustes tooduga. Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigalas toimuv seakasvatuse ületab tööstusheite seaduses toodud künniskoguse, millest tulenevalt vajab ettevõtte tegevuseks keskkonnakompleksluba ning ettevõtte tegevus peab vastama parima võimaliku tehnika referentsdokumendis³⁰ toodud nõudmistele.

Peamised negatiivse keskkonnamõju valdkonnad ja leevendavate meetmete kirjeldus ning meetmete kasutamise eeldatav efektiivsus. Tuuakse välja olulise keskkonnamõjuga valdkonnad ning kirjeldatakse planeeritavaid leevendavaid meetmeid. Võimalusel esitatakse tehnoloogilisi lahendusi saastuse vähendamiseks ja/või heitmete kontrolliks.

Loodusvara kasutamise otstarbekuse hinnang ning kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste vastavuse hinnang säästva arengu põhimõtetele. Hinnatakse erinevate loodusressursside tarbimist säästva arengu seisukohast.

Kavandatava tegevuse võrdlus reaalsete alternatiivsete võimalustega ning nende paremusjärjestus. Sobivat meetodit kasutades hinnatakse alternatiive ning võrreldakse neid omavahel. Hindamist täiendatakse seletustega ning võrdlusprotsessi sisu analüüsiga.

Ettepanekud seire korraldamiseks. Antakse soovitusi keskkonnamõju hindamise käigus välja selgitatud eeldatavalt oluliste keskkonnamõjude seireks kavandatava tegevuse elluviimise etapis.

Ülevaade keskkonnamõju hindamise ja avalikkuse kaasamise tulemuste kohta. Antakse ülevaade keskkonnamõju hindamise protsessist ning avalikkuse kaasamisest väljapanekute ning avaliku arutelu käigus.

Kokkuvõte ja järeldused. Juhitakse tähelepanu mõju hindamise käigus leitud olulistele keskkonnamõjudele ning rõhutatakse negatiivsete mõjude leevendamise ning positiivsete mõjude suurendamise võimalusi.

Kasutatud kirjandus. Tuuakse ära loend mõju hindamise käigus kasutatud andmebaasidest, alusdokumentidest, meetodikatest jne.

Lisad. Lisatakse nõuetekohased lisad ning teised aruande juurde kuuluvad dokumendid.

²⁹ Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027, Keskkonnaministeerium, Kinnitatud 07.10.2022.a., <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027#veemajanduskavade-do>

³⁰ KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/302, 15. veebruar 2017, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused kodulindude ja sigade intensiivkasvatuse jaoks

7 KESKKONNAMÕJU HINDAMISEL KASUTATAVA HINDAMISMETOODIKA KIRJELDUS

7.1 Avalik protsess

KMH protsessi saavad sekkuda ja aruannet täiendada oma põhjendatud soovitude, ettepanekute ja kommentaaridega kõik huvipooled, kes tunnevad, et nende huvisid võib käitise laiendamine ja selle tegevus mõjutada, vähemalt keskkonnamõtju hindamise programmi avalikustamisel, hindamise protsessis ja aruande avalikustamise käigus. Ettepanekute, vastuväidete ja küsimustega võib pöörduda nii otsustaja, keskkonnamõtju hindaja kui ka arendaja poole.

7.2 Teabe lähteallikad ja kasutatavad materjalid

Keskkonnamõtju hindamisel hinnatakse olulisi valdkondi, mida sigala tegevus võib mõjutada. Olemasoleva keskkonnaseisundi kohta hangitakse teavet vähemalt järgmistest allikatest:

- Mulgi Vallavalitsus ja tema käsutuses olev ning ekspertidele kättesaadavaks tehtud teave;
- Keskkonnaministeeriumi avalikud tasuta ja vajadusel tasulised andmebaasid (nt EELIS);
- Maa-Ameti aluskaart;
- KAUR andmed kliimatingimuste kohta;
- ekspertide kohapealsed vaatlused välitöödel;
- tehniliste ekspertide esitatud teave ehitiste ja rajatiste ning tootmistehnoloogia kohta.

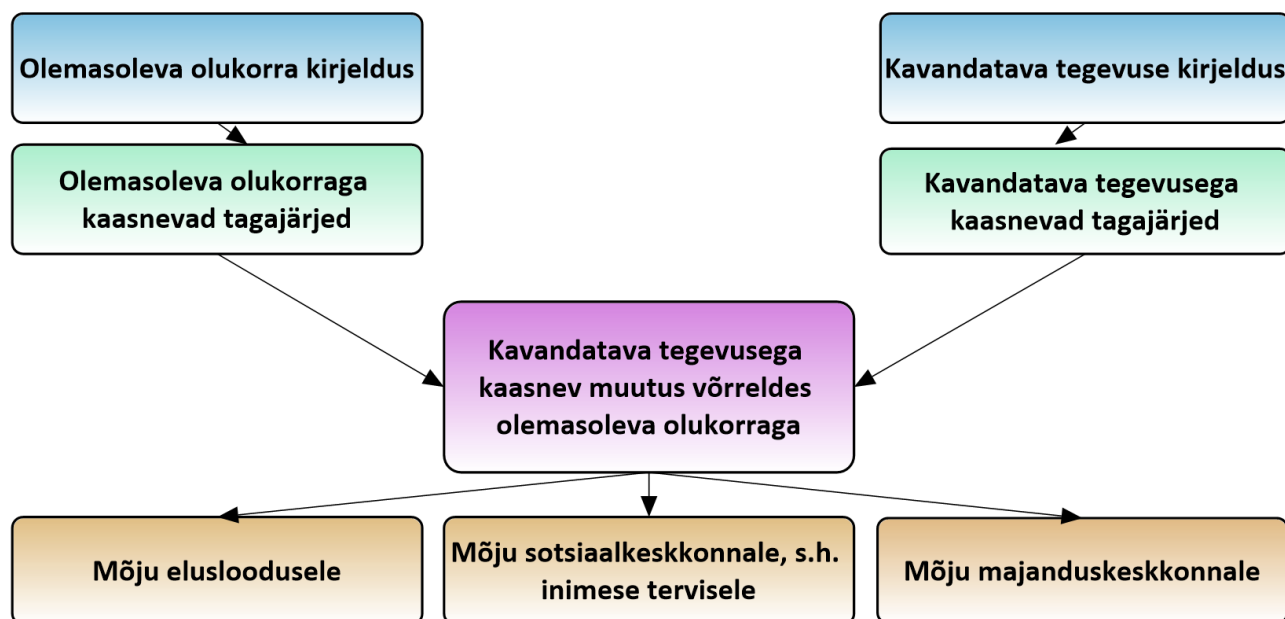
Keskkonnamõtju hindamise protsessis ei plaanita läbi viia täiendavaid mõõtmisi.

7.3 Keskkonnamõtju hindamine

Keskkonnamõtju hindamises lähtutakse põhimõttest, et hinnata tuleb muutusi keskkonnas, mis kaasnevad kavandatava tegevuse elluviimisel. Selleks kirjeldatakse loodus-, tehis- ja sotsiaalmajanduslikule keskkonnale avaldatava otsese ja kaudse, negatiivse ja positiivse mõju iseloomu, suurust, ulatust, esinemise tõenäosust ja kestvust. Hindamise tulemusena tehakse ettepanekud negatiivse mõju vältimiseks või leevendavate meetmete kasutamiseks kavandatava tegevuse elluviimisel. Mõtjude hindamisel on oluline teada tegevusega kaasnevaid aspekte (tagajärgi), mis võivad viia muutusteni keskkonnaelementides (näiteks tegevusega välisõhku eralduvad saasteained on tagajärg ning nendest tulenev mõju on välisõhu kvaliteedi muutus). Lõpuks vaadatakse keskkonnaelementides (välisõhk, pinnavesi, põhjavesi jne) toimuvaid muutusi vastuvõtja kontekstis. Seejuures lähtutakse keskkonnamõtju hindamisel, et sellised vastuvõtjad on:

- sotsiaalne keskkond, s.h. inimese tervis;
- elusloodus;
- majanduskeskkond.

Põhimõtteline hindamismetoodika on toodud alljärgneval joonisel (Joonis 5).



Joonis 5. Keskkonnamõju hindamise meetodika

Täpsem mõju ulatus selgitatakse välja, iga mõjuvaldkonna puhul eraldi, KMH aruande käigus, ning selleks kasutatakse õhusaaste modelleerimist, sõnnikumahu arvutusi, hinnatakse ettevõtte kasutuses olevate põllumaade pindala piisavust kompleksis aastas tekkiva sõnniku kasutamiseks orgaanilise väetisena.

Töö teostamisel võetakse arvesse avalikkuse ettepanekud ning tuuakse välja nendega arvestamise või mittearvestamise põhjendused.

7.4 Alternatiivide võrdlemine

Alternatiive võrreldakse välja selgitatud mõjude kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid hinnanguid kõrvutades ning analüüsid. Võrdluse tulemusena esitatakse kavandatava tegevuse ja selle reaalse alternatiivsete võimaluste paremusjärjestus.

8 KESKKONNAMÕJU HINDAMISE PROTSESSI JA SELLE TULEMUSTE AVALIKUSTAMISE AJAKAVA

Alljärgnev tabel (Tabel 1) annab ülevaate KMH protsessist ning programmi koostamise hetke orienteeruvast ajakavast.

Tabel 1. Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala KMH läbiviimise ja tulemuste avalikustamise orienteeruv ajakava

KMH etapp	Menetluse aeg KeHJS järgi päevades	Eeldatav aeg
KHM algatamine	-	13.04.2022
KMH programmi koostamine	-	August-september 2022
Programmi esitamine otsustajale, otsustaja kontrollib programmi sisu vastavust nõuetele	Kuni 14	September 2022
Otsustaja küsib asutustelt seisukohti programmi sisu kohta	30	Oktoober 2022
Otsustaja menetleb saabunud seisukohti ja esitab enda seisukoha	Kuni 14	Oktoober-november 2022
Märkuste menetlemine ja programmi parandamine	-	November 2022
Programmi esitamine otsustajale, otsustaja kontrollib programmi sisu ning esitab avalikustamisele	Kuni 14	November-detsember 2022
Programmi avalik väljapanek	Vähemalt 14	Detsember 2022
KMH programmi avalik arutelu	-	Jaanuar 2023
Programmi täiendamine vastavalt märkustele ja ettepanekutele, vastamine kirjadele	-	Jaanuar 2023
KMH programmi esitamine otsustajale, otsustaja tunnistab programmi nõuetele vastavaks	Kuni 30	Veebruar 23
KMH aruande koostamine	-	August 2022 – märts 2023
Aruande esitamine otsustajale, otsustaja kontrollib aruande sisu vastavust nõuetele	Kuni 21	Aprill 2023
Otsustaja küsib asutustelt seisukohti aruande sisu kohta	30	Aprill-mai 2023
Otsustaja menetleb saabunud seisukohti ja esitab enda seisukoha	Kuni 21	Mai 2023
Märkuste menetlemine ja aruande parandamine	-	Juuni 2023
KMH aruande esitamine otsustajale, otsustaja kontrollib aruande sisu ning esitab avalikustamisele	Kuni 14	Juuni 2023
Aruande avalik väljapanek	Vähemalt 21	Juuli 2023
Aruande avaliku arutelu	-	August 2023
Aruande täiendamine vastavalt märkustele ja ettepanekutele, vastamine kirjadele	-	August 2023
Otsustaja esitab aruande asutustele kooskõlastamiseks	Kuni 30	September 2023
Otsustaja kontrollib aruande vastavust kooskõlastustest lähtuvalt	Kuni 30	Oktoober 2023
Otsustaja tunnistab aruande nõuetele vastavaks ja teavitab otsusest	Kuni 14	Oktoober-november 2023

9 KMH OSAPOOLED

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse kohased osapooled on arendaja, ekspert ja otsustaja (Tabel 2).

Tabel 2. KMH osapooled

Arendaja	Ekspert	Otsustaja
Kivisalu Capital OÜ	ELLE OÜ	Keskkonnaamet
Esindaja:	Esindaja:	-
Rünno Patune	Toomas Pallo (KMH litsents nr 0090)	-
Alliku sigala, Veelikse küla, Mulgi vald, Viljandi maakond	Tõnismägi 3a-15 10119 Tallinn	Roheline 64 80010 Pärnu, Eesti
Tel: +372 56640008	Tel: 6117692	Tel: +372 662 5999
kivisalucapital@gmail.com	toomas@environment.ee	info@keskkonnaamet.ee

Käesoleva keskkonnamõju hindamise puhul on juhteksperdik Toomas Pallo (litsents: KMH 0090). Juhteksperdi juhtimisel koostab töörühm, mis koosneb peamiselt arendajapoolsetest tehnilistest ekspertidest ja ELLE OÜ erinevate valdkondade keskkonnaekspertidest (Tabel 3), keskkonnamõju hindamise aruande. Vajadusel kaasatakse KMH protsessi täiendavaid eksperte ka väljastpoolt ELLE OÜ-d.

Tabel 3. ELLE OÜ ekspertrühm ja täiendavad eksperdid

Ekspert	Positsioon	Haridustase	Ülesanded
Toomas Pallo	juhtekspert, KMH litsents nr 0090	MSc geograafias	Mõjuvaldkonnad: pinnas ja maastik, veesaaste ja veetase, õhusaaste, jäätmeteke, soojus, müra ja vibratsioon, kiirgus, lõhn, maismaa taimestik, maismaa loomastik, kaitstavad loodusobjektid. Alternatiivide võrdlus.
Kaido Soosaar	ekspert	PhD geograafias, MSc keskkonnatehnoloogias	Mõjuvaldkonnad: maavara, pinnas ja maastik, veesaaste ja veetase, õhusaaste, jäätmeteke, soojus, müra ja vibratsioon, kiirgus, lõhn, maismaa taimestik, maismaa loomastik, mets, kaitstavad loodusobjektid. Alternatiivide võrdlus.
Kerli Leetsaar	ekspert	MSc keskkonnakaitstes	Mõjuvaldkonnad: inimese tervis, pinnas ja maastik, veesaaste ja veetase, õhusaaste, jäätmeteke, soojus, müra ja vibratsioon, kiirgus, lõhn, maismaa taimestik, maismaa loomastik, kaitstavad loodusobjektid, kultuuripärand, geoloogia, maavara, vee-elustik. Alternatiivide võrdlus.
Birgit Kena	ekspert	MSc keskkonnatehnoloogias	Mõjuvaldkonnad: pinnas ja maastik, veesaaste ja veetase, õhusaaste, jäätmeteke, maismaa taimestik, maismaa loomastik, kaitstavad loodusobjektid, kultuuripärand. Alternatiivide võrdlus.
Liisi Nõgu	ekspert	MSc loodusgeograafias	GIS, kaartide koostamine

Lisaks eeltoodule tuleb arvestada ka teiste huvirühmadega, kellele farmi tegevus võib huvi pakkuda (Tabel 4).

Tabel 4. Muud huvirühmad

Isik või asutus	Mõju või huvi
Asjaomased asutused	
Mulgi Vallavalitsus	Vallas toimuva arendustegevuse osas
Põllumajandus- ja Toiduamet	Mõju maaparandussüsteemidele
Rahandusministeerium	Vastavus planeerimisseadusele
Terviseamet	Mõju inimeste tervisele
Muud asutused	
Transpordiamet	Teehoiu korraldamine ja tingimuste loomine ohutuks liiklemiseks riigimaanteedel
Maa-Amet	Maakatastri pidamine
Kaasatavad isikud	
Valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid	Avaliku huvi esindaja keskkonnavaldkonnas
Piirnevate kinnistute omanikud	Huvi mõju osas, mis lähtub käitise kinnistutelt
Veelikse küla elanikud	Mõju elukeskkonnale
Mulgi valla elanikud	Mõju elukeskkonnale
Laiem avalikkus	Erinev võimalik huvi

10 TEGEVUSLOA TAOTLUSE KOOPIA

Tegevusloa taotluse koopia on leitav infosüsteemist KOTKAS (<https://kotkas.envir.ee/>) keskkonnalubade dokumentide registri alt dokumendi numbri DM-118193-1 alt.

LISAD

Keskkonnamõju hindamise algatamise otsus (Lisa 1).

Asjaomaste asutuste kirjade koopiad ja vastused nendele (Lisa 2).

KMH programmi kohta esitatud kirjalikud ettepanekud ning vastuväited ja vastused nendele (Lisa 3).

Informatsioon KMH programmi avalikustamise kohta (Lisa 4).

KMH programmi avaliku arutelu protokoll, osalejate registreerimisleht ning KMH programmi tutvustavad slaidid (Lisa 5).

Lisa 1. Keskkonnamõju hindamise algatamise otsus



KESKKONNAAMET

Kivisalu Capital OÜ
patune@gmail.com

13.04.2022 nr DM-118193-2

Keskkonnamõju hindamise algatamine Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnakompleksloa muutmistaotlusele

Ettevõtte Kivisalu Capital OÜ (edaspidi käitaja) (registrikood 11287855) tegutseb keskkonnakompleksloa (edaspidi kompleksluba) nr KKL/319482 alusel, mis on kehtiv alates 01.03.2011. Käitis, Veelikse sigala, asub Veelikse külas Mulgi vallas Viljandi maakonnas.

Kivisalu Capital OÜ esitas Keskkonnaametile kompleksloa muutmistaotluse 17.12.2021 (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 17.12.2021 nr DM-118193-1 all). Kivisalu Capital OÜ soovib kompleksloa taotluse kohaselt suurendada ülesseatud tootmisvõimsust Veelikse sigalas 3049 nuumsea võrra.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*edaspidi KeHJS*) § 11 lg 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (*edaspidi KMH*) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul. KeHJS § 9 lg 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, tööstusheite seaduse (*edaspidi THS*) § 27 alusel annab kompleksloa Keskkonnaamet. Seega, KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse tegemine kuulub Keskkonnaameti pädevusse.

KeHJS § 3 lg 1 p 1 kohaselt tuleb hinnata keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 6 lg 1 p 27 sätestab olulise keskkonnamõjuga tegevusena niisuguse seafarmi püstitamise, kus saab kasvatada rohkem kui 3000 siga kehamassiga üle 30 kilogrammi. **KeHJS § 6 lg 1 p 35 sätestab olulise keskkonnamõjuga tegevusena KeHJS § 6 lg 1 p 1-34 nimetatud tegevuse või käitise muutmise, kui tegevuse või käitise muutmine vastab KeHJS § 6 lõikes 1 sätestatud võimalikele künnistele.**

KeHJS § 11 lg 3 järgi KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuse korral algatatakse kavandatava tegevuse KMH selle vajadust põhjendamata.

KeHJS § 11 lg 6 kohaselt, kui kavandatava tegevusega kaasneb eeldatavalt oluline keskkonnamõju, jätab otsustaja selle KMH algatamata, kui eelhinnangust selgub, et kavandatava tegevuse keskkonnamõju on juba KMH või keskkonnamõju strateegilise hindamise (*edaspidi*

KSH) käigus asjakohaselt hinnatud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole varem kavandatava tegevuse KMH-d ega KSH-d läbi viidud.

Arvestades eeltoodut ning tuginedes KeHJS § 3 lg 1 p-le 1, § 6 lg 1 p-le 27 ja p 35, § 9 lg-le 1, § 11 lg-tele 2 ja 3, tööstusheite seaduse § 27 ning Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 16 „Keskkonnaameti veosakonna põhimäärus“ punktiga 2.2.2 ja Keskkonnaameti peadirektori 03.02.2022 käskkirja nr 1-1/22/18 „Volituste andmine“ **algatab Keskkonnaamet keskkonnamõju hindamise Kivisalu Capital OÜ kompleksloa taotlusele.**

Keskkonnauuringute vajadus tuleb selgitada KMH programmi koostamise käigus. KMH menetlusi ei liideta ning teadaoleva informatsiooni alusel ei ole eeldada piiriülese keskkonnamõju ilmnemist.

KeHJS § 13 kohaselt tuleb juhteksperdil või eksperdirühmal juhteksperdi juhtimisel koos ettevõtte Kivisalu Capital OÜ koostada KMH programm. Keskkonnaamet palub Teil leida juhteksperdi, litsentseeritud juhteksperdi nimekirja leiate Keskkonnaministeeriumi veebilehelt - <http://www.envir.ee/et/kmh-litsentsikomisjon>.

KeHJS § 18 lg 7 kohaselt, kui Kivisalu Capital OÜ ei ole 18 kuu jooksul käesolevast KMH algatamise otsusest arvates esitanud Keskkonnaametile KMH programmi KeHJS § 18 kohaselt nõuetele vastavuse kontrollimiseks, jätab Keskkonnaamet kompleksloa taotluse läbi vaatamata ja tagastab selle ettevõttele Kivisalu Capital OÜ.

Keskkonnaamet rõhutab, et enne KMH programmi nõuetele vastavuse kontrollimiseks esitamist tuleb läbida vastavalt KeHJS §-dele 15¹-17 KMH programmi kohta seisukoha küsimise etapp, KMH programmi avalikustamine ja selle tulemustega arvestamine.

KeHJS § 11 lg 11 kohaselt kompleksloa taotluse menetlus peatub kuni KMH aruande nõuetele vastavaks tunnistamise otsusest teavitamiseni ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded või KeHJS § 18 lg-s 7 sätestatud asjaolude ilmnemiseni.

Vastavalt KeHJS §-le 8 KMH-ga seotud kulud kannab Kivisalu Capital OÜ.

Tuginedes HMS § 40 lg 3 p-le 2 ei ole käesolevat otsustust edastatud ettevõttele Kivisalu Capital OÜ arvamuste ja vastuväidete esitamiseks, kuivõrd Kivisalu Capital OÜ taotluses esitatud andmetest ei kalduta kõrvale ning puudub vajadus lisaandmete saamiseks KMH algatamise/mitte algatamise üle otsustamise jaoks. Samuti puudub käesoleval juhul Keskkonnaametil kaalutlusruum KMH algatamise üle otsustamiseks, kuivõrd antud juhul on KMH kohustuslik.

Keskkonnaamet teavitab KeHJS § 12 lg 1 kohaselt käesolevast KMH algatamise otsusest 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Emma Krikova
juhtivspetsialist
veeosakond

Teadmiseks: Mulgi Vallavalitsus

Marilyn Ait
5680 8518
marilin.ait@keskkonnaamet.ee

Lisa 2. Asjaomaste asutuste kirjade koopiad ja vastused nendele



TERVISEAMET

Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee
Roheline 64
80010, Pärnu

Teie 29.09.2022 nr 6-3/22/7457-4

Meie 14.10.2022 nr 9.3-4/22/8029-2

**Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala
keskkonnamõju hindamise programmi
kohta seisukoha andmine**

Esitasite Terviseametile (edaspidi amet) Kivisalu Capital OÜ keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeJHS) § 15¹ kohase menetluse läbiviimiseks keskkonnakompleksloa KKL/319482 muutmise taotluse menetluse nr MM—118193 raames koostatud keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) programmi eelnõu (koostaja: Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ (ELLE OÜ)).

Keskkonnamõju hindamise (KMH) objektiks on Viljandi maakonnas Mulgi vallas Veelikse külas Alliku sigala (katastriüksuse tunnus 10501:004:0087) katastril asuva suurenenud tootmisvõimsusega seafarmi tegevus.

Kavandatava tegevuse eesmärgiks on tootmismahu suurendamine võrreldes Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala olemasolevas kompleksloas (nr KKL/319482) tooduga. Seoses sellega on kavandatavaks tegevuseks seafarmi rekonstrueerimine, lautade juurde rajamine ning nende kasutuselevõtt. Lisaks soovitakse juurde rajada ja kasutusele võtta veel üks ringjas vedelsõnnikumahuti. Planeeritav mahutavus on sigalakompleksi peale kokku 7164 nuumseakohta.

Keskkonnamõju hindamise programmi eesmärgiks on kindlaks määrata keskkonnamõju hindamise ulatus, täpsustada valdkonnad, kus mõjude ilmumine on võimalik ning need valdkonnad, kus hindamine ei ole asjakohane.

Kavandatud tegevuse alal asub KMH programmi koostamise ajal töötav sigala ning tootmisterritooriumit ümbritsevad maatulundusmaad ja tootismaad. Veelikse sigalat ümbritsevad igast ilmakaarest põllud, tootmishoonetega maad või põllud või metsatukad. Ligipääs farmi toimub kas mööda Valga-Uulu teed (tee number: 6) või mööda Veelikse-Laatre-Riigipiiri teed (tee number: 24203). Farm ei asu suuremate teede ääres ning tootmisterritooriumini jõudmiseks peab läbima mitmeid teisi maatükusi. Samamoodi nagu puurkaevugi puhul, toimuvad KMH programmi koostamise ajal läbirääkimised, et Alliku sigala maatükuse koosseisu hakkaks kuuluma ka tee osa farmist Valga-Uulu maanteeni. Farmikompleksist lõuna suunas ca 1 km kaugusele jääb lähim tiheasustusala – Veelikse küla, üksikumad Veelikse küla majapidamised asuvad ka farmile lähemal. Lähim elamu jääb lähimast heiteallikast mõõdetuna ca 210 m kaugusele ida suunda. Mõisaküla linn jääb farmist ca 3,3 km ja Abja-Paluoja linn ca 5,5 km kaugusele. Hüdrogeoloogilistest tingimustest ning pinnakatte paksusest ja koostisest tulenevalt asub Veelikse sigala nõrgalt kaitstud põhjaveega alal.

Ventilatsioon

Paldiski mnt 81, 10614 Tallinn
Põllu 1a, 50303 Tartu
Uus 3a, 80010 Pärnu
Kalevi 10, 30322 Kohtla-Järve

telefon +372 794 3500
e-post: info@terviseamet.ee
www.terviseamet.ee

registrikood 70008799
KMKN EE101339803
EE891010220034796011
viitenumber 2800048574

Õhuvahetuseks sigalates on kasutusel sundventilatsioon. Nuumikusigalatesse paigaldatakse ümarad väljatõmbekorstnad. Sisselaskeklapid paigaldatakse uutest lautades külge seinade aknaavade ülemise osa kõrgusele, vanades lautades paigaldatakse sisselaskeklapid seintesse.

Veevarustus ja reoveekäitlus

Vett võetakse Veelikse-Farmi kinnistul (katastritunnus: 10501:004:0700) asuvast puurkaevust (katastrinumber: 6976), mis kuulub Jüri ja Vivian Patusele, kuid mida lepingu alusel haldab Kivisalu Capital OÜ. KMH programmi koostamise ajal käivad läbirääkimised ning ees ootab maaüksuste piiride muutmine selliselt, et ka puurkaev hakkaks asuma sigala kompleksiga ühel maaüksusel (Alliku sigala maaüksus) ning Kivisalu Capital OÜ saab puurkaevu omanikuks. Aruandes on toodud, et seakasvatuses vajatakse vett eeskätt loomade jootmiseks, söötmiseks, inventari pesuks ning lisaks kulub vett olmeotstarbeks ruumide pesuks ja töötajate olmevajadusteks. Aruandest ei selgu, kas joogivee analüüsid on tehtud ning millise joogivee kvaliteediga tegemist on.

Töötajate olme- ja joogivee vajadusteks peab vesi vastama sotsiaalministri 24.09.2019 määrus nr 61 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimetodid“

Tehnoloogiline reovesi ja olmeovesi juhitakse vedelsõnnikuhoidlase. Heitvett ei juhita suublasse ega pinnasesse.

Mõju müra tasemele.

Hinnatakse müra allikaid ning nende levikut ja mõju. Muuhulgas käsitletakse käitist teenindavat transpordikoormust ja selle muutust. Mõju hinnatakse ekspert hinnanguna.

Vajalik on täpsemalt kirjeldada paikseid müraallikaid ja transpordivahendite poolt tekitatavat müra (vedukid tõstukid ja nende töörežiim). Iga tootmishoone ja sellele paigaldatud tehnoseadmed tekitavad müra (olenevalt paigalduse kohast ja suunast) Normidele vastav müratase võib olla teinekord ka tervisele häiriv.

Mõju valguse, soojuse, kiirguse ja vibratsiooni tasemele.

Kavandatava tegevuse käigus ei eraldu olulisel määral valgust, soojust, kiirgust ega teki vibratsiooni. Järelikult puuduvad ka eelpool mainitud tagajärjed ning neist tulenev mõju. Selle põhjal ei pea keskkonnamõju hindamise ekspert vajalikuks hinnata mõju valguse, soojuse ja kiirguse tasemele. **Mulgi vald asub keskkonnaministri 30.07.2018 määruse nr 28 „Tööruumide õhu radoonisisalduse viitetase, õhu radoonisisalduse mõõtmise kord ja tööandja kohustused kõrgendatud radooniriskiga töökohtadel“ lisas toodud Kõrgendatud radooniriskiga maa-alade loetelus. Keskkonnamõju hindamise programmis pole radooniriski hindamist käsitletud.**

Mõju vastuvõtvale keskkonnale.

Mõju inimese tervisele, mõju elusloodusele ja mõju sotsiaal- ja majanduskeskkonnale. Siinkohal hinnatakse mõjusid nn retseptorile. Mõju hindamisel inimese tervisele lähtutakse eeldusest, et juhul, kui kavandatavatest tegevustest tekib häiring (seotuna saasteainete heitega õhku, müra tekkega vm) jääb alla neid reguleerivates Eesti Vabariigis kehtivates õigusaktides toodud piirväärtusi, siis otsest ohtu inimese tervisele ei ole. Häiring kohalike elanike heaolule on aga võimalik ka allapoole piirväärtusi jäävate tasemetega korral. Inimese heaolu mõjutab eeldatavalt eelkõige tootmistegevusest (seejuures eeskätt sõnnikukäitlusest) tulenev õhusaaste (lõhnahäiring). Häiring avaldub eeldatavalt eelkõige lähimate elamute juures, sõnnikulaotusperioodidel on häiring võimalik ka laotuspindade lähistel. Võimalik mõju ulatus selgitatakse ja täpsustatakse mõju hindamise käigus.

Amet juhib tähelepanu sellele, et tööstusmüra levik peab ehitustegevuse ja käitlemise ajal vastama Keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja

2(3)

mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ Lisa 1 (II kategooria alad) nõuetele. Selle kohaselt ei tohi tööstusmüra tase ületada II kategooria alal päeval **60 dBA** ja öösel **45 dBA** helirõhu taset.

Tehnoseadmete ning äri- ja kaubandustegevuse tekitatava müra piirväärtusena rakendatakse tööstusmüra sihtväärtust päeval ajal (7:00 – 23:00) **50 dBA** ning öisel ajal (23:00 – 07:00) **40 dBA**. Kuna KMH programmi uuringute käigus ei ole teostatud müratasemete uuringuid siis amet soovib teostada seafarmi territooriumilt väljuva müra suhtes müratasemete uuringud vältimaks edaspidiseid arusaamatusi kohaliku elanikkonnaga.

KeHJS §15¹ lg 1 ja lg 4 alusel amet lisab oma poolsed seisukohad KMH programmi asjakohasuse ja piisavuse kohta ja on arvamusel, et KMH ekspertrühma koosseis on pädev ja koosseisuliselt piisav KMH programmi eelnõu koostamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Väino Ratasepp
Inspektor

58285347
Vaino.Ratasepp@terviseamet.ee

3(3)

Terviseamet

14.11.2022

Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnamõju hindamise programm

Keskkonnaamet edastas dokumendi "Seisukohad Veelikse sigala keskkonnamõju hindamise programmi kohta", mis on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 08.11.2022 numbriga 6-3/22/7457-8. Teiste dokumentide hulgas oli ka Teie 14.10.2022 kirjaga nr 9.3-4/22/8029-2 esitatud seisukoht, kus pidasite programmi asjakohaseks ja piisavaks ning lugesite ekspertrühma koosseisu piisavaks oma pädevusvaldkonna osas. Samas juhtisite tähelepanu - „Mulgi vald asub keskkonnaministri 30.07.2018 määruse nr 28 „Tööruumide õhu radoonisisalduse viitetase, õhu radoonisisalduse mõõtmise kord ja tööandja kohustused kõrgendatud radooniriskiga töökohtadel“ lisas toodud Kõrgendatud radooniriskiga maa-alade loetelus. Keskkonnamõju hindamise programmis pole radooniriski hindamist käsitletud.“

Samuti soovitasite mürauuringute läbiviimist ning tegite ettepaneku täpsemalt kirjeldada müraallikaid ja transpordivahendite tekitatavat müra.

Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnamõju hindamise programmi täiendati radooniriski hindamise osas. Müraallikaid puudutav täpsem kirjeldus ning mürahinnang esitatakse KMH aruandes.

Lugupidamisega

Rünno Patune

/allkirjastatud digitaalselt/

Kivisalu Capital OÜ

Toomas Pallo

ELLE OÜ



PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee

Teie: 29.09.2022 nr 6-3/22/7457-4

Meie: 07.10.2022 reg nr 6.2-1/11004-1

Seisukoha esitamine keskkonnamõtju hindamise programmi eelnõu kohta

Keskkonnaamet esitas 29.09.2022 oma kirjaga nr 6-3/22/7457-4 Põllumajandus- ja Toiduametile (edaspidi PTA) seisukoha küsimiseks Viljandi maakonnas Mulgi vallas Veelikse külas Alliku sigala (10501:004:0087) katastriüksusel paikneva Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnakompleksloa KKL/319482 muutmise taotluse menetluse nr M-118193 raames koostatud keskkonnamõtju hindamise (edaspidi KMH) programmi eelnõu (koostaja: Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ (ELLE OÜ)).

PTA tuvastas, et Alliku sigala katastriüksus ei asu maaparandussüsteemidel. Alliku sigala katastriüksus piirneb osaliselt MAK meetme 4.3 raames 2020. a rekonstrueeritud dreanaazkuivendusega Sukapõlli (MS kood 6113690010060/001) maaparandussüsteemiga.

Tutvudes esitatud materjalidega, PTA leiab, et KMH programmi eelnõus ei ole käsitletud sigala tootmismahu suurendamisest tuleneva mõju hindamist Sukapõlli maaparandussüsteemile. Hinnata sigala tootmismahu suurendamisest ja kompleksi kasutuselevõtmisest tulenevaid võimalikke ohtusid, mis võivad mõjutada maaparandussüsteemi nõuetekohast toimimist. Kui selgub, et ohud maaparandussüsteemile puuduvad, siis lisada vastav märke. Oluline on tagada Alliku sigala katastriüksusega piirneva Sukapõlli maaparandussüsteemi nõuetekohane toimimine.

Võimalusel kaasata KMH ekspertrühma maaparandusalal tegutseva ettevõtja registreeringuga (MATER) ekspert, kellel on piisav pädevus hinnata ohtusid maaparandussüsteemide nõuetekohasele toimimisele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heili Leppik
peaspetsialist-koordinaator
PTA Lõuna regioon

Mari-Liis Paara
peaspetsialist
56 653 872, mari-liis.paara@pta.agri.ee

Teaduse 2, Saku, Harjumaa 75501 /+(372) 605 1710/ pta@pta.agri.ee / www.pta.agri.ee
Registrikood 77001458

Põllumajandus- ja Toiduamet

14.11.2022

Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnamõju hindamise programm

Keskkonnaamet edastas dokumendi "Seisukohad Veelikse sigala keskkonnamõju hindamise programmi kohta", mis on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 08.11.2022 numbriga 6-3/22/7457-8. Teiste dokumentide hulgas oli ka Teie 07.10.2022 kirjaga nr r 6.2-1/11004-1 esitatud seisukoht:

„PTA tuvastas, et Alliku sigala katastriüksus ei asu maaparandussüsteemidel. Alliku sigala katastriüksus piirneb osaliselt MAK meetme 4.3 raames 2020. a rekonstrueeritud drenaažkuivendusega Sukapolli (MS kood 6113690010060/001) maaparandussüsteemiga.

Tutvudes esitatud materjalidega, PTA leiab, et KMH programmi eelnõus ei ole käsitletud sigala tootmismahu suurendamisest tuleneva mõju hindamist Sukapolli maaparandussüsteemile. Hinnata sigala tootmismahu suurendamisest ja kompleksi kasutuselevõtmisest tulenevaid võimalikke ohtusid, mis võivad mõjutada maaparandussüsteemi nõuetekohast toimimist. Kui selgub, et ohud maaparandussüsteemile puuduvad, siis lisada vastav märge. Oluline on tagada Alliku sigala katastriüksusega piirneva Sukapolli maaparandussüsteemi nõuetekohane toimimine.

Võimalusel kaasata KMH ekspertrühma maaparandusalal tegutseva ettevõtja registreeringuga (MATER) ekspert, kellel on piisav pädevus hinnata ohtusid maaparandussüsteemide nõuetekohasele toimimisele.“

Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnamõju hindamise programmis täiendati ptk 6 „Keskkonnamõju hindamise ulatus ja sisu“. Peatükki lisati põhja- ja pinnavee mõju hinnangu hulka ka võimaliku mõju hinnang maaparandussüsteemidele.

MATER ekspertide kaasamist peetakse asjakohaseks projekteerimisel. Mõju hindamisel maaparandussüsteemidele jälgitakse, kas mõju avaldumine on võimalik ning lähtutakse eeldusest, et õigel projekteerimisel on võimalik ohte maaparandussüsteemidele vältida.

Lugupidamisega

Rünno Patune

/allkirjastatud digitaalselt/

Kivisalu Capital OÜ

Toomas Pallo

ELLE OÜ



KESKKONNAAMET

Kivisalu Capital OÜ
kivisalucapital@gmail.com

Teie 21.09.2022

Meie 08.11.2022 nr 6-3/22/7457-8

Seisukohad Veelikse sigala keskkonnamõju hindamise programmi kohta

Esitasite 21.09.2022 Keskkonnaametile¹ e-kirjaga Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu (edaspidi nimetatud *KMH programmi eelnõu*) keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud *KeHJS*) § 15¹ kohase menetluse läbiviimiseks. Programmi koostas ekspertgrupp firmast Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ (ELLE OÜ).

Keskkonnaamet kontrollis vastavalt KeHJS § 15¹ lg 2 kohaselt programmi vastavust KeHJS § 13 nõuetele. Kuna programm vastas olulises osas nõuetele, siis vältimaks liigset ajakulu Keskkonnaamet ei pidanud vajalikuks saata programmi keskkonnamõju hindajale täiendamiseks enne asjaomastelt asutustelt seisukohtade küsimist. Keskkonnaamet edastas 29.09.2022 kirjaga nr 6-3/22/7457-4 KMH programmi eelnõu seisukohtade saamiseks asjaomastele asutustele – Mulgi vallavalitsus, Rahandusministeerium, Põllumajandus- ja Toiduamet, Terviseamet ja Transpordiamet.

KeHJS §15¹ lg 1 ja lg 4 alusel palus Keskkonnaamet esitada asjaomastel asutustel 30 päeva jooksul KMH programmi eelnõu saamisest alates seisukohad KMH programmi eelnõu asjakohasuse ja piisavuse kohta. Samuti paluti hinnata KMH ekspertrühma koosseisulist piisavust.

Keskkonnaametile andsid tagasisidet Põllumajandus- ja Toiduamet, Terviseamet ja Rahandusministeerium. Mulgi Vallavalitsus ja Transpordiamet kirjale ei vastanud, kuid Keskkonnaamet kontrollis, kas kirjad jõudsid ametitesse ja mittevastamine on nende otsus, mitte tehniline probleem. Seisukoha küsimise kiri on Mulgi valla dokumendiregistris registreeritud 29.09.2022 nr 6-3/1322 all. Transpordiameti dokumendiregistris on kiri registreeritud 29.09.2022 nr 8-5/22/22028-1 all. Seisukohtadega kirjade koopiaid Keskkonnaamet käesolevale kirjale ei lisa, kuna edastas need laekumisel jooksvalt arendajale ja eksperdile. Kõik kirjad on leitavad ka Keskkonnaameti avalikust dokumendiregistrist <https://adr.envir.ee/> sisestades sarja registreerimisnumbri „6-3/22/7457“.

Vastavalt KeHJS § 15¹ lõikele 5 vaatab otsustaja 14 päeva jooksul asjaomaste asutuste seisukohtade saamisest arvates seisukohad läbi ning annab arendajale ja juhteksperdile oma seisukoha keskkonnamõju hindamise programmi asjakohasuse ja piisavuse kohta, arvestades asjaomaste asutuste esitatud arvamusi.

¹ Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis registreeritud 21.09.2022 kirja nr 6-3/22/7457-3 all.
Roheline 64 / 80010 Pärnu / Tel 662 5999 / Faks 680 7427 / e-post: info@keskkonnaamet.ee / www.keskkonnaamet.ee / Registrikood 70008658

Järgnevalt analüüsib Keskkonnaamet laekunud ettepanekuid ning kujundab seisukoha KMH programmi asjakohasuse ja piisavuse kohta.

Põllumajandus- ja Toiduamet esitas 07.10.2022 kirjaga nr 6.2-1/11004-1 seisukoha, et „PTA tuvastas, et Alliku sigala katastriüksus ei asu maaparandussüsteemidel. Alliku sigala katastriüksus piirneb osaliselt MAK meetme 4.3 raames 2020. a rekonstrueeritud drenaažkuivendusega Sukapolli (MS kood 6113690010060/001) maaparandussüsteemiga.

Tutvudes esitatud materjalidega, PTA leiab, et KMH programmi eelnõus ei ole käsitletud sigala tootmismahu suurendamisest tuleneva mõju hindamist Sukapolli maaparandussüsteemile.

Hinnata sigala tootmismahu suurendamisest ja kompleksi kasutuselevõtmisest tulenevaid võimalikke ohtusid, mis võivad mõjutada maaparandussüsteemi nõuetekohast toimimist. Kui selgub, et ohud maaparandussüsteemile puuduvad, siis lisada vastav märge. Oluline on tagada Alliku sigala katastriüksusega piirneva Sukapolli maaparandussüsteemi nõuetekohane toimimine. Võimalusel kaasata KMH ekspertrühma maaparandusalal tegutseva ettevõtja registreeringuga (MATER) ekspert, kellel on piisav pädevus hinnata ohtusid maaparandussüsteemide nõuetekohasele toimimisele.“

Keskkonnaamet on seisukohal, et ettepanek hinnata kavandatava tegevuse mõju Sukapolli maaparandussüsteemile asjakohane ja palume selles osas programmi täiendada. MATER eksperdi kaasamine ekspertgruppi oleks asjakohane või esitada täiendatud programmis, kuidas ja kes suudab ekspertgrupist vastavat hindamist läbi viia (varasem kogemus vmt).

Terviseamet oma 14.10.2022 kirjas nr 9.3-4/22/8029-2 kirjeldas kavandatavat tegevust ja võimalikke mõjusid, juhtides tähelepanu ja selgitas veekasutust, võimalikku mürahäiringut ja radooniprobleemi. Terviseamet peab programmi asjakohaseks ja piisavaks ning luges ekspertrühma koosseisu piisavaks oma pädevusvaldkonna osas.

Täiendavalt juhtis Terviseamet rõhutatult tähelepanu, et „Mulgi vald asub keskkonnaministri 30.07.2018 määruse nr 28 „Tööruumide õhu radoonisisalduse viitetase, õhu radoonisisalduse mõõtmise kord ja tööandja kohustused kõrgendatud radooniriskiga töökohtadel“ lisas toodud Kõrgendatud radooniriskiga maa-alade loetelus. Keskkonnamõju hindamise programmis pole radooniriski hindamist käsitletud.“. Samuti soovitas Terviseamet mürauuringute läbiviimist ning tegi ettepaneku täpsemalt kirjeldada müraallikaid ja transpordivahendite tekitatavat müra.

Keskkonnaamet on seisukohal, et esitatud selgitused ja seisukohad on asjakohased ning nende alusel tuleks täiendada programmi. Radooniriski hindamisel tuleks selgitada, kas esineb kavandatavate ehitiste puhul radooni kogunemise võimalust ja kus tuleks siis vajadusel rakendada radoonitõrje meetmeid ehitamisel. Samuti tuleks esitatud asjaolusid silmas pidades hilisemal aruande koostamisel.

Rahandusministeerium oma 27.10.2022 kirjas nr 14-13/7832-2 olulisi sisulisi teemasid programmis ei puudutanud ning nentis, et programm ei ole vastuolus Viljandi maakonnaplaneeringuga 2030+.

Seega seisukoha alusel programm ei vaja täiendamist, kuna see juba kajastab maakonnaplaneeringut.

Mulgi Vallavalitsus ja Transpordiamet oma seisukohta ei esitanud. Kuna seisukoha küsimise kiri jõudis neile kohale ja nad ei vastanud, siis eeldab Keskkonnaamet, et neil programmile ega ekspertrühma koosseisule ettepanekuid ega vastuväiteid polnud.

Keskkonnaamet oma esialgsel programmi ülevaatusel tuvastas mõningaid puudusi/ettepanekuid, kuid otsustas menetlusaja kokkhoiu mõttes oma ettepanekud esitada koos asutuste poolt laekunud seisukohtadega ja ei nõudnud programmi parandamist/täiendamist enne seisukohtade küsimist. Keskkonnaamet teeb programmi kohta järgmised ettepanekud:

1. Programmi sissejuhatuse teises lõigus nimetatakse, et ülesseatud tootmisvõimsus on 7164 nuumseakohta. Tegelikult on see kavandatav võimsus ja seetõttu tuleks selles kohas nimetada siiski keskkonnakompleksloaga lubatud võimsus (4115) üheselt arusaadavuse huvides.
2. Joonisel 3 on nr 9 legendis nimetatud „Planeeritav tuletõrje veehoidla“ kuid see pole näidatud kui planeeritav rajatis. Palume korrigeerida joonist üheselt arusaadavuse huvides.
3. Ptk 4.2 alapeatükis „Jäätmekäitlus“ märgitakse, et „*Ohtlikud jäätmed antakse üle ainult jäätmeluba ja ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale käitlejale saatekirja vastu.*“. Märgime, et enam ei anta välja jäätmelube ega ohtlike jäätmete käitlemise litsentse ning valdkond on reguleeritud keskkonnaloa alusel. Seega ei ole litsentsi omamine enam ohtlike jäätmete käitlemiseks kohustuslik ning palume selle alusel korrigeerida programmi sõnastust.
4. Ptk 5 lk 39 viidatud Eesti regionaalarengu strateegia 2014-2020 on sisuliselt aegunud ning põhimõtted esitatud strateegias „Eesti 2035“. Samuti ei tööta viites 10 toodud link mis viitab kasutajaarvutis olevale dokumendile. Palume parandada/täiendada.
5. Programmis viidatakse ja kirjeldatakse Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2015-2021. Märgime, et Keskkonnaministeeriumi 07.10.2022 käskkirjaga 1-2/22/357 kinnitati veemajanduskavad perioodi 2022-2027 kohta. Palume programmi ajakohastada ja viidata kehtivale veemajanduskavale.
6. Ptk 6 nimetatakse, et kavandatava tegevusega ei kaasne eeldatavalt piiriülest keskkonnamõju. Kuna Veelikse sigala asub alla 15 km kaugusel Läti piirist, siis Eesti ja Läti on kokku leppinud et selles alas teavitatakse teist riiki toimuvatest KMH-dest. Keskkonnaamet teavitas KMH-st Keskkonnaministeeriumi, kes omakorda teavitas kirjaga 18.04.2022 nr 6-3/22/7434 Lätit KMH algatamisest. Kuna Läti rohkemat huvi ei näidanud, siis võib eeldada, et neil puudub antud KMH vastu huvi, kuid ei saa väita ilma selgitusteta, et riigipiiri ülene mõju antud alal puudub. Palume täiendada programmi.
7. Ptk 9 nimetatakse, et otsustajaks on Keskkonnaameti keskkonnakasutuse valdkonna ringmajanduse osakonna keskkonnakorralduse büroo. Tegelikult on otsustajaks KeHJS tähenduses Keskkonnaameti veeosakond keskkonnakompleksloa väljaandjana kuid arusaadavuse huvides palume otsustajaks märkida lihtsalt Keskkonnaamet.

Lähtudes eeltoodust palume programmi täiendada eeltoodud punktide osas ja kui jääte eriarvamusele, siis seda põhjendada. Vajadusel kaasab Keskkonnaamet ettepaneku esitaja menetlusse programmi nõuetele vastamise tuvastamises. Eeldatavalt saavad osapooled aga esitada oma täiendavaid seisukohti mitteametliku korralduse juba programmi avalikustamise ajal.

Programmi avalikustamiseks palume nimetada KeHJS § 16 lg 1 kohane arendaja poolt korraldatava **avaliku arutelu aeg ja koht** (lähtudes viimase aja praktikast on asjakohane lisaks füüsilisele arutelule korraldada võimalus osalemiseks ka veebikeskkonnas), et saaksime selle ära tuua avaliku väljapaneku teadetes.

Samuti tuleb KeHJS § 16 lg 2 p 2 kohaselt teatada avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust arendaja kulul ühes üleriiklikus, maakondlikus või kohalikus lehes. Antud asukohas oleks asjakohaseks leheks „Sakala“ (ilmub 5 korda nädalas: teisipäevast laupäevani) või kohalik leht „Mulgi Sõna“ (ilmub 1 kord kuus). Teate avaldamiseks Sakalas saadab Keskkonnaamet teate sisu ajalehele koos cc-ga arendaja kontaktidele, mille järel saadab ajaleht teate kujunduse kinnitamiseks Keskkonnaametile ja hinnapakkumise kinnitamiseks arendajale (või lepitakse kokku muul moel). Kinnituste saamisel avaldatakse teade. Kohalikule lehele on vajalik Keskkonnaametil saata teade toimetusse ca kaks nädalat enne lehe ilmumist (detsembrinumber ilmub 16.12.2022 ning tekst peaks toimetusse jõudma hiljemalt 28.11.2022). Selliste aegadega tuleks arvestada arutelu aja kavandamisel. Avalik väljapanek peab kestma vähemalt 14 päeva ja seejärel peab saama ekspert koostada vastused laekunud küsimustele, et KeHJS § 16 lg 5¹ kohaselt neid avalikul arutelul tutvustada. Seega palume avalikustamise teate avaldamise ja arutelu vaheks arvestada vähemalt kolm nädalat.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Teadmiseks: ELLE OÜ; e-post: elle@environment.ee

Ivo Ojamäe 505 7438
ivo.ojamae@keskkonnaamet.ee

Teie: 08.11.2022 nr 6-3/22/7457-8

Meie: 14.11.2022

Keskkonnaamet

Keskkonnaamet edastas 08.11.2022 kirjaga nr 6-3/22/7457-8 Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnamõju hindamise programmi kohta asjaomaste asutuste seisukohad.

Rahandusministeeriumi seisukoha alusel alusel programm ei vaja täiendamist, kuna see juba kajastab maakonnaplaneeringut.

Terviseamet peab programmi asjakohaseks ja piisavaks ning luges ekspertrühma koosseisu piisavaks oma pädevusvaldkonna osas.

Täiendavalt juhtis Terviseamet rõhutatult tähelepanu, et „Mulgi vald asub keskkonnaministri 30.07.2018 määruse nr 28 „Tööruumide õhu radoonisisalduse viitetase, õhu radoonisisalduse mõõtmise kord ja tööandja kohustused kõrgendatud radooniriskiga töökohtadel“ lisas toodud Kõrgendatud radooniriskiga maa-alade loetelus. Keskkonnamõju hindamise programmis pole radooniriski hindamist käsitletud.“. Samuti soovitas Terviseamet mürauuringute läbiviimist ning tegi ettepaneku täpsemalt kirjeldada müraallikaid ja transpordivahendite tekitatavat müra.

Keskkonnaamet on seisukohal, et esitatud selgitused ja seisukohad on asjakohased ning nende alusel tuleks täiendada programmi. Radooniriski hindamisel tuleks selgitada, kas esineb kavandatavate ehitiste puhul radooni kogunemise võimalust ja kus tuleks siis vajadusel rakendada radoonitõrje meetmeid ehitamisel. Samuti tuleks esitatud asjaolusid silmas pidada hilisemal aruande koostamisel.

Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnamõju hindamise programmi täiendati radooniriski hindamise osas. Müraallikaid puudutav täpsem kirjeldus ning mürahinnang esitatakse KMH aruandes.

Põllumajandus- ja Toiduamet esitas seisukoha, et „PTA tuvastas, et Alliku sigala katastriüksus ei asu maaparandussüsteemidel. Alliku sigala katastriüksus piirneb osaliselt MAK meetme 4.3 raames 2020. a rekonstrueeritud dreneažkuivendusega Sukapõlli (MS kood 6113690010060/001) maaparandussüsteemiga. Tutvudes esitatud materjalidega, PTA leiab, et KMH programmi eelnõus ei ole käsitletud sigala tootmismahu suurendamisest tuleneva

mõju hindamist Sukapolli maaparandussüsteemile. Hinnata sigala tootmismahu suurendamisest ja kompleksi kasutuselevõtmisest tulenevaid võimalikke ohtusid, mis võivad mõjutada maaparandussüsteemi nõuetekohast toimimist. Kui selgub, et ohud maaparandussüsteemile puuduvad, siis lisada vastav märge. Oluline on tagada Alliku sigala katastriüksusega piirneva Sukapolli maaparandussüsteemi nõuetekohane toimimine. Võimalusel kaasata KMH ekspertrühma maaparandusalal tegutseva ettevõtja registreeringuga (MATER) ekspert, kellel on piisav pädevus hinnata ohtusid maaparandussüsteemide nõuetekohasele toimimisele.“.

Keskkonnaamet on seisukohal, et ettepanek hinnata kavandatava tegevuse mõju Sukapolli maaparandussüsteemile asjakohane ja palub selles osas programmi täiendada. MATER eksperdi kaasamine ekspertgruppi oleks asjakohane või esitada täiendatud programmis, kuidas ja kes suudab ekspertgrupist vastavat hindamist läbi viia (varasem kogemus vmt).

Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnamõju hindamise programmis täiendati ptk 6 „Keskkonnamõju hindamise ulatus ja sisu“. Peatükki lisati põhja- ja pinnavee mõju hinnangu hulka ka võimaliku mõju hinnang maaparandussüsteemidele.

MATER ekspertide kaasamist peetakse asjakohaseks projekteerimisel. Mõju hindamisel maaparandussüsteemidele jälgitakse, kas mõju avaldumine on võimalik ning lähtutakse eeldusest, et õigel projekteerimisel on võimalik ohte maaparandussüsteemidele vältida.

Mulgi Vallavalitsus ja Transpordiamet oma seisukohta ei esitanud.

Kivisalu Capital OÜ ja OÜ ELLE kommenteerivad Keskkonnaameti poolt esitatud seisukohti alljärgnevas tabelis.

Seisukoht/kommentaarmärkus	Vastus
1. Programmi sissejuhatuse teises lõigus nimetatakse, et ülesseatud tootmisvõimsus on 7164 nuumseakohta. Tegelikult on see kavandatav võimsus ja seetõttu tuleks selles kohas nimetada siiski keskkonnakomplekslooga lubatud võimsus (4115) üheselt arusaadavuse huvides.	Programmi on täpsustus sisse kantud. Kehtiva loa alusel on käitise tootmisvõimsuseks kuni 4115 nuumseakohta.
2. Joonisel 3 on nr 9 legendis nimetatud „Planeeritav tuletõrje veehoidla“ kuid see pole näidatud kui planeeritav rajatis. Palume korrigeerida joonist üheselt arusaadavuse huvides.	Joonist on korrigeeritud, tuletõrje veehoidla on märgitud joonisele planeeritava tegevusena.
3. Ptk 4.2 alapeatükis „Jäätmekäitlus“ märgitakse, et „Ohtlikud jäätmed antakse üle ainult jäätmeluba ja ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale käitlejale saatekirja vastu.“ Märgime, et enam ei anta välja jäätmelube ega ohtlike jäätmete käitlemise litsentse ning valdkond on reguleeritud keskkonnaloa alusel. Seega ei ole litsentsi olemine enam ohtlike jäätmete käitlemiseks kohustuslik ning palume selle alusel korrigeerida programmi sõnastust.	Programmi sõnastust on korrigeeritud.
4. Ptk 5 lk 39 viidatud Eesti regionaalarengu strateegia 2014-2020 on sisuliselt aegunud ning põhimõtted esitatud strateegias „Eesti 2035“. Samuti ei tööta viites 10 toodud link mis viitab kasutajaarvutis olevale dokumendile. Palume parandada/täiendada.	Programmi on korrigeeritud ning arvestatud on strateegias „Eesti 2035“ tooduga.
5. Programmis viidatakse ja kirjeldatakse Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2015-2021. Märgime, et Keskkonnaministeeriumi	Programmi esitamisel seisukohtade saamiseks polnud veel Keskkonnaministeeriumi poolt

Seisukoht/kommentaar/märkus	Vastus
07.10.2022 käskkirjaga 1-2/22/357 kinnitati veemajanduskavad perioodi 2022-2027 kohta. Palume programmi ajakohastada ja viidata kehtivale veemajanduskavale.	veemajanduskavad perioodi 2022-2027 kohta kinnitatud, kuid nüüd viidi programmi sisse uuendus.
6. Ptk 6 nimetatakse, et kavandatava tegevusega ei kaasne eeldatavalt piiriülest keskkonnamõju. Kuna Veelikse sigala asub alla 15 km kaugusel Läti piirist, siis Eesti ja Läti on kokku leppinud et selles alas teavitatakse teist riiki toimuvatest KMH-dest. Keskkonnaamet teavitas KMH-st Keskkonnaministeeriumi, kes omakorda teavitas kirjaga 18.04.2022 nr 6-3/22/7434 Lätit KMH algatamisest. Kuna Läti rohkemat huvi ei näidanud, siis võib eeldada, et neil puudub antud KMH vastu huvi, kuid ei saa väita ilma selgitusteta, et riigipiiri ülene mõju antud alal puudub. Palume täiendada programmi.	Programmi peatükki 6 täiendati piiriülese mõju hindamise osas.
7. Ptk 9 nimetatakse, et otsustajaks on Keskkonnaameti keskkonnakasutuse valdkonna ringmajanduse osakonna keskkonnakorralduse büroo. Tegelikult on otsustajaks KeHJS tähenduses Keskkonnaameti veeosakond keskkonnakompleksloa väljaandjana kuid arusaadavuse huvides palume otsustajaks märkida lihtsalt Keskkonnaamet.	Ptk 9 viidi sisse korrektuur ning otsustajana märgiti lihtsalt Keskkonnaamet.

Samuti edastab Kivisalu Capital OÜ käesoleva kirjaga korrigeeritud ja täiendatud Veelikse sigala KMH programmi.

Lugupidamisega

Rünno Patune
/allkirjastatud digitaalselt/
Kivisalu Capital OÜ

Toomas Pallo
ELLE OÜ

Lisa 3. KMH programmi kohta esitatud kirjalikud ettepanekud ning vastuväited ja vastused nendele

Lisatakse pärast KMH programmi avalikustamist.

Lisa 4. Informatsioon KMH programmi avalikustamise kohta

Lisatakse pärast KMH programmi avalikustamist.

Lisa 5. KMH programmi avaliku arutelu protokoll ning KMH programmi tutvustavad slaidid

Lisatakse pärast KMH programmi avalikku arutelu.